

HRVATSKI VOJNIK



EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

ISSN 1330 - 500X
PRINTED IN CROATIA
0 1 4 1 2

9 771847 203008

Sretan Uskrs!

Završena vježba SPREMNOST-I2

RAZGOVOR

general-bojnik
Mirko Šundov

Tri godine
hrvatskog
članstva
u NATO-u



NOVOSTI IZ MORH-a I OSRH-a
POSJET AMERIČKOG
BRODA "HSV SWIFT"
HRM-u

SVIJET MULTIMEDIJE

21. OBLJETNICA AKCIJE PLITVICE

Lada PULJIZEVIĆ, snimio Tomislav BANDT

Obraćajući se okupljenima, predsjednik Ivo Josipović je naglasio važnost vrijednosti koje su branjene u Domovinskom ratu i koje su ugrađene u temelje današnje, ali i buduće, prosperitetne i europske Hrvatske

SJEĆANJE NA JOSIPA JOVIĆA, PRVOG POGINULOG HRVATSKOG BRANITELJA



Na Plitvicama je 31. ožujka prigodnim programom obilježena 21. obljetnica akcije Plitvice te pogibije redarstvenika Josipa Jovića, prvog hrvatskog branitelja poginulog u Domovinskom ratu. Svečanosti i polaganju vijenaca kod spomen-obilježja na mjestu stradanja Josipa Jovića, uz članove njegove obitelji i prijatelje, nazočili su predsjednik RH Ivo Josipović, zamjenica ministra obrane Višnja Tafra, načelnik Glavnog stožera OS-a, general-pukovnik Drago Lovrić,

izaslanstva Oružanih snaga, Ravnateljstva policije, Hrvatskog sabora, Vlade, predstavnici županija i općina, udruga branitelja proizišlih iz Domovinskog rata, brojni prijatelji, suborci i sudionici akcije Plitvice.

Obraćajući se okupljenima predsjednik Ivo Josipović je naglasio važnost vrijednosti koje su branjene u Domovinskom ratu i koje su ugrađene u temelje današnje, ali i buduće, prosperitetne i europske Hrvatske.



Polaganju vijenaca kod spomen-obilježja na mjestu stradanja Josipa Jovića, uz članove njegove obitelji i prijatelje, nazočili su i najviši državni i vojni dužnosnici



U sklopu programa obilježavanja 21. obljetnice, na Plitvicama je predstavljena monografija Specijalne jedinice policije Rakitje 90/91.



16

Punim jedrima do olimpijske medalje

Jedrenje nije samo sport, jedrenje je način života. Mislim da ima mnogo dodirnih točaka s vojničkim životom u ratnoj mornarici. U budućnosti će se naše kvalitete sigurno moći pokazati u vojski, upravo za obuku mornara, časnika i dočasnika. Naše iskustvo se dugo stječe, ali se sigurno može prenijeti na nove naraštaje i biti korisno vojsci



RAZGOVOR
general-bojnik
Mirko Šundov,
vojni predstavnik RH
pri Sjevernoatlantskom
savezu i Europskoj uniji

4

Tri godine hrvatskog članstva u NATO-u

U NATO-u je osobito dobro prihvaćen projekt vođenja Škole vojne policije u Afganistanu, gdje je Hrvatska, kao država koja vodi projekt, okupila partnera i saveznike iz regije... Uvjeren sam da je Hrvatska stigla na prag vrata Europske unije zahvaljujući, osim postignuća na ostalim područjima, i njezinoj spremnosti da sa svojim Oružanim snagama sudjeluje u inicijativama i projektima europske obrambene politike, uključujući i operacije...

Naslovnicu snimio Davor KIRIN

Pozdravljam vas pozdravom: Isus Krist - Istinska nada neka bude s vama! Ovu uskrsnu poslanicu pišem vama, dragi svećenici, pomoćnici i djelatnici, koji ste u poslanju i službi Vojne biskupije, vama, poštovani djelatnici Ministarstva obrane, časnici i dočasnici Oružanih i Redarstvenih snaga Republike Hrvatske, svima vama, dragi vjernici koji ste mi povjereni u duhovnoj i pastoralnoj skrbi. Neka vas, živu Crkvu, koja djeluje u vojnim i redarstvenim kapelijama naše biskupije obasja uskrsna Kristova nada!

**USKRSLI KRIST
- ISTINSKA NADA**



18

MORH i OSRH

- 2 **21. OBLJETNICA AKCIJE PLITVICE**
Sjećanje na Josipa Jovića, prvog poginulog hrvatskog branitelja
- 8 **MEĐUNARODNA SURADNJA**
Jačanje regionalne suradnje A5 inicijativom
- 9 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Posjet američkog broda "HSV Swift" HRM-u
- 10 **NOVOSTI IZ NATO-a**
Solidarnost ključna tema predstojećeg samita
- 12 **POLIGON "EUGEN KVATERNIK"**
Završena vježba Spremnost-12
- 14 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
MORH treći na Mastersu

VOJNA
TEHNIKA

- 20 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 22 **VOJNE DOKTRINE**
Zapovijedanje i nadzor u vojnoj organizaciji (III.dio)
- 28 **RATNO ZRAKOPLOVSTVO**
Nevidljivi bombarderi

MAGAZIN

- 30 **PODLISTAK - GRAĐANSKI RATOVI 1945. - 2011.**
Afganistan 1989. -
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Iz razgovora Vojislava Šešelja sa Srbima u Benkovcu studeni 1991. (II. dio)
- 34 **SVIJET MULTIMEDIJE**
Samsung predstavio Ultrabook NP530 Ultra
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Ručni PO bacač Armbrust

Vesna PINTARIĆ, Fotoarhiva HVG-a

U NATO-u je osobito dobro prihvaćen projekt vođenja Škole vojne policije u Afganistanu, gdje je Hrvatska, kao država koja vodi projekt, okupila partnera i saveznike iz regije...

Uvjeren sam da je Hrvatska stigla na prag vrata Europske unije zahvaljujući, osim postignuća na ostalim područjima, i njezinoj spremnosti da sa svojim Oružanim snagama sudjeluje u inicijativama i projektima europske obrambene politike, uključujući i operacije...

Tri godine hrvatskog članstva u NATO-u



general-bojnik Mirko Šundov,
vojni predstavnik RH pri

Sjevernoatlantskom savezu i Europskoj uniji

Hrvatska je ovih dana obilježila tri godine od stupanja u punopravno članstvo NATO-u. O radu našeg vojnog predstavništva pri NATO Savezu i EU, doprinosu europskoj sigurnosnoj i obrambenoj politici, sudjelovanju u NATO operacijama ISAF i KFOR te budućim angažmanima i izazovima koji naše OS očekuju kao odgovorne članice Saveza razgovarali smo s general-bojnikom Mirkom

Šundovom vojnim predstnikom RH pri Sjevernoatlantskom savezu i Europskoj uniji.

Od prosinca 2011. na dužnosti ste vojnog predstavnika RH pri NATO-u i EU. Koja je trenutačno najvažnija uloga i zadaća ureda i što ova dužnost znači za vas osobno?

Vojno predstavništvo RH pri NATO-u i EU, kao dio Stalnog predstavništva RH pri NATO-

u, predstavlja i zastupa interes RH u tom savezu. Sudjelovanjem u radu odbora i radnih tijela NATO-a i EU, Vojno predstavništvo pozorno prati procese i zbivanja u NATO-u i EU, te predlaže odgovarajuće aktivnosti i odluke. Zastupa prije svega pozicije i stavove Oružanih snaga RH, pri čemu se direktno oslanjamo na zapovijedi, instrukcije i smjernice načelnika GSOS-a, a također je izvorište

vojnog savjeta prema veleposlanicima pri NATO i EU. Vojni predstavnik, kao predstavnik načelnika Glavnog stožera, predstavlja Republiku Hrvatsku i njezine Oružane snage u Vojnom odboru NATO-a i EU.

Za mene je ova funkcija pravi profesionalni izazov. Ova je dužnost različita od svih dosadašnjih koje sam obnašao. Praktično svaka vojna pozicija je prilika za profesionalno dokazivanje i potvrđivanje vlastitih sposobnosti. To postaje posebno važno kada ste kao predstavnik vlastite domovine u prilici stalno braniti i promovirati njezine interese. Zastupanje nacionalnih interesa u multinacionalnom okruženju vrlo je često zahtjevna zadaća koja traži stalnu koncentraciju i aktivni pristup gotovo svim pitanjima kojima se bavi NATO. Tu se, naravno, oslanjam na intenzivne, svakodnevne konzultacije s načelnikom GS OSRH, kao i s brojnim vojnim stručnjacima u Hrvatskoj. U Vojnom predstavništvu također imam predane i stručne suradnike koji su mi od neprocjenjive vrijednosti u svakodnevnom radu.

Vojno predstavništvo RH pri NATO-u od 9. prosinca predstavlja RH i u Vojnom odboru EU. U kontekstu skorašnjeg ulaska Hrvatske u EU to je dodatni izazov i odgovornost...

Iz samog naziva naše organizacijske celine isčitava se da mi predstavljamo naše Oružane snage, ne samo u NATO-u već i u Europskoj uniji, preciznije u Vojnom odboru Unije. Otkako je Hrvatska 9. prosinca 2011. potpisala Ugovor o pristupanju Europskoj uniji, otvorena su nam vrata svih vojnih tijela Unije. To su Vojni odbor i njegove radne grupe, te posebni mehanizam koji upravlja financiranjem operacija, nazvan Athenamechanism. Hrvatska može aktivno sudjelovati u radu tih institucija, jedino što još ne može sudjelovati u formalnom donošenju odluka. To znači da se od Hrvatske očekuje da na svakom sastanku Vojnog odbora ili radnih grupa ima svoje predstavnike koji će aktivno pratiti teme i procese u području Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU.

To je svakako dodatni izazov u organizacijskom, ali još više u sadržajnom smislu jer se otvara cijeli niz novih tema i pitanja koji zahtijevaju dodatnu ekspertizu i lju-

de. Upravo je u tijeku završetak procesa ekipiranja odjela za Europsku uniju kao sastavnog dijela Vojnog predstavništva.

Sudjelovanje u operacijama izuzetno se cjeni i takav se angažman vrednuje različitim mehanizmima i načinima. Primjerice vrednuje se i uspoređuje angažman svih država koje sudjeluju u NATO-ovoj operaciji u Afganistanu, pri čemu se Hrvatska stavlja na jedanaesto mjesto po svom doprinosu. Tako visoka pozicija, znatno viša nego što bi usporedba apsolutnih brojki govorila, upućuje na to da se naš doprinos ocjenjuje kvalitetnim i nužno potrebnim. To je prije svega zasluga relativno velikog udjela instruktora i mentora u našem kontingentu.

Većina članica NATO-a, ponajprije zbog racionalizacije i štednje, imaju jednu osobu koja djeluje kao vojni predstavnik za NATO i za EU. Tako je i u našem slučaju, pa ja djelujem istodobno kao vojni predstavnik pri NATO i pri EU. Spomenuo bih kao usputnu zanimljivost kako mi to pruža izvanrednu priliku pratiti i analizirati sve sličnosti i razlike u nastupima i stavovima država, jednom kao članica NATO-a, a drugi put kao članica EU.

Hrvatska već pridonosi europskoj sigurnosnoj i obrambenoj politici, naime hrvatske sastavnice BGEU su već prošle obuku, a pri kraju je i proces ocjenjivanja njihove spremnosti. Kako se ocjenjuje taj njezin aranžman?

Hrvatska sudjeluje u Borbenim grupama Europske unije već neko vrijeme. S našim kontingentom od dva helikoptera uspješno smo sudjelovali u pripremama, vježbama te na kraju i stanju spremnosti u tzv. Nordijskoj borbenoj grupi. Isto tako, već se duže vrijeme spremamo za sudjelovanje u Borbenoj grupi u kojoj još sudjeluju Njemačka, Austrija, Češka, Irska i Makedonija, u stanju spremnosti u drugoj polovici 2012. Za sudjelovanje u toj Borbenoj grupi Hrvatska je deklarirala pješačku satniju, vod za horizontalne konstrukcije, desetinu Vojne policije, CIMIC tim, medicinsko osoblje, logističke elemente, postrojbe i časnike, PSYOPS časnike i stožerno osoblje.

Solidarnost i spremnost za podjelu tereta u međunarodnim odnosima se uvijek cijenilo. To posebno dolazi do izražaja kada je riječ o suradnji na vojnom polju, čime se iskazuje spremnost za preuzimanje rizika sudjelovanjem u operacijama ili rješavanju kriza.

Tako članice EU vrednuju spremnost Hrvatske da preuzme svoj dio odgovornosti i tereta za izgradnju sigurnijeg i mirnijeg okružja. Uvjeren sam da je Hrvatska stigla na prag vrata Europske unije zahvaljujući, osim postignuća na ostalim područjima, i njezinoj spremnosti da sa svojim Oružanim snagama sudjeluje u inicijativama i projektima europske obrambene politike, uključujući i operacije.

Sve su članice NATO-a suverene i dobrovoljno se udružuju

Koliko je tijekom ove tri godine od ulaska u NATO Republika Hrvatska napredovala i opravdala svoje sudjelovanje u članstvu te kako se ocjenjuje danas njezin ukupni doprinos Savezu? Koje su promjene od ulaska u članstvo za Hrvatsku i njezine OS najvidljivije?

Hrvatska se pripremala za članstvo u NATO-u dugi niz godina, počevši od ulaska u program Partnerstva za mir 2000., a poslije Akcijskim planom za članstvo (poznatijim pod kraticom MAP). Procjenjivalo se kako je Hrvatska bila jedna od najspremnijih novih članica u NATO-u. Međutim, tek smo nakon ulaska u NATO započeli s istinskom integracijom, no moramo biti svjesni da osim u vrlo ograničenom smislu, nema stvarne, fizičke integracije. Sve su članice NATO-a suverene i dobrovoljno se udružuju te prihvataju zajedničke odredbe i standarde u mjeri koja im odgovara. Integracija u NATO, prije svega, znači prihvatanje načina djelovanja, usvajanja doktrinarnih načela, procedura i postupaka, uvježbavanja radi sposobnosti zajedničkog djelovanja.

Postoje dva specifična područja gdje bismo mogli govoriti o fizičkoj integraciji u NATO: uvezivanje u NATO-ovu komunikacijsko-informacijsku mrežu za razmjenu podataka i uvezivanje u zajednički sustav zaštite zračnog prostora, poznatijeg kao NATINADS. Na tome je Hrvatska odradila veliki dio posla i oba se projekta odvijaju zacrtanom dinamikom.

Ono što je u ovom kontekstu važno jest da je Hrvatska odlučila razvijati i modernizirati svoje Oružane snage u skladu i dogovoru s ostalim članicama, procesima zajedničkog obrambenog planiranja, pri čemu se svakoj članici kolektivno određuju ciljevi koje njezine oružane snage moraju ispuniti. Hrvatska je procesima obrambenog planiranja NATO-a, prihvatala ciljeve razvoja svojih Oružanih snaga koji su postali sastavni dio dugoročnih planova razvoja naših snaga. U vremenu gospodarskih poteškoća i finansijskih ograničenja, ti se ciljevi realiziraju u skladu s realnim mogućnostima našeg društva.

Sudjelovanje u operacijama izuzetno se cjeni

OSRH već devet godina sudjeluje u NATO-ovoj misiji u Afganistanu i iz godine u godinu njezin je angažman sve veći i brojniji. Kako NATO gleda na hrvatsko sudjelovanje u misiji ISAF, posebice zbog povlačenja glavnine snaga iz misije i usmjerenje na obučne i mentorske aktivnosti?

Države se, u načelu, prilično teško odlučuju na sudjelovanje u operacijama, posebice kada bi takav angažman mogao podrazumijevati realnu opasnost za zdravlje i živote njezinih pripadnika koji sudjeluju u operaciji. Zato se na svakog tko je spremna na sudjelovanje u zajedničkim operacijama gleda s dužnim priznanjem i poštovanjem.

Hrvatska je dio NATO-a te možemo samo govoriti o prevladavajućim tonovima i stavovima unutar NATO-a o pojedinim operacijama. Može se, međutim, govoriti da se sudjelovanje u operacijama izuzetno cjeni i da se takav angažman vrednuje različitim mehanizmima i načinima. Primjerice vrednuje se i uspoređuje angažman svih država koje sudjeluju u NATO-ovoj operaciji u Afganistanu, pri čemu se Hrvatska stavlja na jedanaesto mjesto po svom doprinosu. Tako visoka pozicija, znatno viša nego što bi usporedba apsolutnih brojki govorila, upućuje na to da se naš doprinos ocjenjuje kvalitetnim i nužno potrebnim. To je prije svega zasluga relativno velikog udjela instruktora i mentora u našem kontingentu.

Hrvatska potvrđuje da je za uspjeh operacije u Afganistanu nužno jedinstvo i kohezija svih sudionica u operaciji ISAF. Zbog toga je iskazana spremnost nastaviti

Hrvatska kvota u zapovjednoj strukturi sada ima 26 osoba, od čega je jedno mjesto razine brigadnog generala, a ostalo su časnici i dociasnici. Pozicije na kojima se nalaze naši pripadnici pokrivaju široki spektar funkcionalnih područja, a odabrana su nakon pozorne analize. U tijeku je reforma postojeće zapovjedne strukture NATO-a. U skladu s potrebama štednje i racionalizacije, nova će struktura imati znatno manje ljudi. U toj zapovjednoj strukturi hrvatska će kvota biti nešto manja (20 pripadnika), ali će Hrvatska i daže imati mjesto brigadnog generala.

sa svojim sudjelovanjem u operaciji te dodatni fokus staviti na projekte obuke i mentoriranja pripadnika afganistanskih snaga sigurnosti. U skladu s procesima tranzicija odgovornosti za sigurnost zemlje sa snaga ISAF-a na afganistske institucije te najavljenim planovima smanjivanja borbenih postrojb i jačanjem elemenata za obuku i mentoriranje, Hrvatska aktivno sudjeluje u planiranju buduće strukture NATO-ovih snaga u Afganistanu. U tom smislu naši vojni planeri i naši logističari intenzivno razgovaraju sa svojim kolegama iz ostalih članica NATO-a. Odluke o našim budućim kontingentima u Afganistanu isključivo su pitanje naših mjerodavnih institucija. Hrvatska je, međutim, najavila da će, kao odgovorna članica NATO-a, sve svoje odluke i poteze pravodobno najaviti ostalim saveznicima i partnerima te da će u njihovu realizaciju krenuti koordinirano s ostalima.

Od sredine 2009. Hrvatska daje svoj doprinos i u NATO-ovoj misiji KFOR na Kosovu. Koliko se cijene ti napor RH i njezin doprinos stabilizaciji i sigurnosti u regiji?

Hrvatski doprinos stabilizaciji i sigurnosti Kosova se također izuzetno cjeni unutar NATO-a. Naš relativno skromni doprinos s dva helikoptera dobiva na posebnom značenju u vrijeme smanjenja snaga KFOR-a, s jedne strane, te nedavnog podizanja tenzija na sjeveru Kosova, s druge. Dodatnu kvalitetu našem doprinosu daje specifična ekspertiza i poznavanje regionalnih prilika,

uz profesionalnost, odgovornost i nepristrandost naših vojnika.

Koji su prioriteti OSRH u budućem angažmanu u vojnim aktivnostima i operacijama NATO-a i EU-a?

Trenutačno je teško procijeniti kako će izgledati naše okružje i koji nas sigurnosni izazovi i krize očekuju u neposrednoj budućnosti. Važno je znati da u kolektivnom odlučivanju o budućem angažmanu NATO-a u nekoj operaciji ili krizi ravnopravno i suvereno sudjeluje i Hrvatska, vodeći se vlastitim nacionalnim interesima, ali i osjećajem za solidarnost.

Sigurno je, međutim, kako će operacija u Afganistanu, još dugo biti jedan od najvažnijih angažmana NATO-a i njegovih partnera. Operacija će se mijenjati u veličini, intenzitetu i koncepciji, u skladu s promjenama situacije u Afganistanu, a Hrvatska će svoje sudjelovanje prilagođavati u skladu s vlastitim mogućnostima i procjenama situacije.

Svakako nas očekuje i jači angažman u Europskoj uniji. Već sada sudjelujemo u operaciji Atalanta i u Borbenim grupama EU, a preciznije definiranje našeg budućeg angažmana ovisit će o mnogim faktorima, pri čemu će presudni biti naši interesi i naše mogućnosti.

Izazovu koji je pred NATO članice postavilo ograničenje finansijskih sredstava za obranu moraju odgovoriti OSRH. Prate li se njezini napor i dostignuća na tom području i kako se ocjenjuje?

Sve se članice, nažalost, suočavaju s ozbiljnim gospodarskim problemima koji se odražavaju i na izdvajanja za obranu. S druge strane zahtjevne operacije i nove sigurnosne prijetnje zahtijevaju odgovarajuće izdvajanje za izgradnju obrambenih sposobnosti.

Problem nedovoljnog izdvajanja za potrebne sposobnosti je prepoznat u NATO-u kao problem svih članica. Hrvatska, svakako, nije izuzetak i sve članice nastoje pronaći kolektivna rješenja izlaza iz tih problema.

Hrvatska je prepoznaala značenje i potencijal Pametne obrane

NATO samit u Chicagu trebao bi definirati i budući način zajedničkog rada članica Saveza u pitanju obrane i sigur-

nosti po načelu Pametne obrane i multinacionalnih oblika suradnje. Kako teku pripreme naše misije za samit i u kojim se projektima računa na OSRH?

Inicijativu, poznatiju kao Pametna obrana, potaknuo je glavni tajnik NATO-a na prethodnoj Minhenskoj konferenciji o sigurnosti. Inicijativa, kojoj je cilj razviti potrebne sposobnosti u situaciji smanjenih izdvajanja za obranu, ubrzo je prerasla u jedan od najvažnijih projekata u NATO-u ovog trenutka. Projekti u sklopu inicijative Pametne obrane članice se nastoje motivirati na udruživanje napora i sredstava kako bi se dobilo ono što je pojedinačnim, individualnim naporima teško ostvarivo.

Hrvatska je također prepoznala zna-

čenje i potencijal inicijative te pokušava prepoznati projekte koji bi mogli dati rezultate u skladu s našim potrebama. Za sada smo prepoznali sedam projekata koje treba dodatno razraditi sa zainteresiranim članicama (Immersive Training Environments, CIS E-Learning Training Centers Network, Senior Female Leaders in Security and Defense, JLSG HQ Capability from NFS Commitments, Multinational Military Flight Crew Training, Distributed Training and Exercise, Shared Scenarios).

Ti projekti, svakako, nisu kraj naših napora u identifikaciji područja gdje bi zajedničkim naporima mogli izgraditi sposobnosti koje nam trebaju. U tom cilju i naporu usmjereni prema partnerima u regiji ističu područja u

kojima bi suradnja mogla dati novu kvalitetu, posebno u operacijama, obuci i izobrazbi. U NATO-u je osobito dobro prihvaćen projekt vođenja Škole vojne policije u Afganistanu, gdje je Hrvatska, kao država koja vodi projekt, okupila partnera i saveznike iz regije. Taj se projekt često opisuje kao model djelovanja saveznika i partnera u misijama i operacijama pružanja pomoći i izgradnje institucija u državi kojoj je pomoći potrebna.

Ima li u kadrovskom smislu pojačanja hrvatskim predstavnicima u NATO predstavnštima i zapovjedništвima, po kojem načelu se oni rasporeduju i na koje dužnosti?

Hrvatska vojna predstavništva pri NATO-

ovim institucijama i zapovjedništвima (NATO HQ, ACO, ACT) uglavnom su formirana i ušla su u redovnu radnu rutinu. Zamjene osoblja odvijaju se po uhodanim planovima rotacije. Dio koji treba dodatno ojačati jest već spomenuti odjel Vojnog predstavništva koji će pokrivati EU.

Hrvatska također ima obvezu popunjavati i pozicije u zapovjednoj strukturi NATO-a. Pojednostavljeni, to su pripadnici OSRH koji ne rade direktno za Hrvatsku, već ih je Hrvatska poslala raditi za pojedine stožerne i zapovjedne institucije u strukturi NATO-a. Hrvatska kvota u zapovjednoj strukturi sada ima 26 osoba, od čega je jedno mjesto razine brigadnog generala, a ostalo su časnici i dočasnici. Pozicije na kojima se nalaze naši pripadnici pokrivaju široki spektar funkcionalnih područja, a odabrana su nakon pozorne analize. U odabiru pozicija cilj nam je bio prepoznati one na kojima će naši predstavnici razvijati radne vještine i sposobnosti koje su nam potrebne, te pružati praktičnu potporu u procesima koji su nama važni (kao što je transformacija i reforma OS, potpora vojnicima u operacijama, i sl.). Nakon određivanja takvih pozicija pristupili smo selekciji osoba koje bi odgovarale potrebama posla, pri čemu smo odabirali najbolje.

U tijeku je reforma postojeće zapovjedne strukture NATO-a. U skladu s potrebama štednje i racionalizacije, nova će struktura imati znatno manje ljudi. U toj zapovjednoj strukturi hrvatska će kvota biti nešto manja (20 pripadnika), ali će Hrvatska i dalje imati mjesto brigadnog generala. Ponovno nas čeka proces odabira pozicija, ali ovaj put smo i naoružani trogodišnjim iskustvom članstva u NATO-u. ■

Jačanje regionalne suradnje A5 inicijativom

Ministar obrane Ante Kotromanović i izaslanstvo MORH-a sudjelovali su na sastanku ministara obrane zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje koji se održao 29. ožujka u Skopju. Domačin je bilo Ministarstvo obrane Republike Makedonije u ozračju proslave 20. godišnjice makedonskih oružanih snaga. Osim izaslanstava zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje SAD-a, Albanije, Hrvatske, Makedonije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, ministarskom sastanku nazočili su i pomoćnik glavnog tajnika NATO-a za obrambenu politiku i planiranje Hüseyin Diriöz, ministar

Na marginama sastanka ministara obrane država članica Američko-jadranske povelje ministar obrane Ante Kotromanović susreo se sa šefovima izaslanstava SAD-a, Republike Kosovo, Republike Albanije i Republike Crne Gore. Prilikom susreta sa zamjenicom pomoćnika ministra obrane SAD-a za Rusiju, Ukrajinu i Euroaziju Celestom A. Wallander istaknuta je uzorna bilateralna suradnja, posebice na području obrane. Tom prigodom Kotromanović je naglasio daljnju predanost Republike Hrvatske kao aktive članice ciljevima Sjevernoatlantskog saveza te važnost regionalne obrambene suradnje u sklopu Američko-jadranske povelje. Celesta A. Wallander je posebno pozdravila ulogu Hrvatske u regiji te doprinos savezničkim naporima u operacijama. Na sastanku s novoimenovanom ministricom obrane Republike Crne Gore Milicom Pejanović-Đurišić pozdravljeni su dobri bilateralni odnosi te je posebno istaknuto zajedničko angažiranje u Školi vojne policije u Kabulu gdje je Hrvatska vodeća nacija. Ministar Kotromanović sastao se i s ministrom kosovskih snaga sigurnosti Agimom Čekuom pri čemu je izražena hrvatska potpora kontinuitetu i postignutom napretku u održavanju dijaloga Beograd-Priština. Istaknuta je i predanost dalnjeg angažiranja Republike Hrvatske u sklopu savezničkog angažiranja na Kosovu radi postizanja i očuvanja regionalne sigurnosti, stabilnosti i razvoja. Susret ministra Kotromanovića s albanskim ministrom obrane Arbenom Imamijem iskoristen je za razmjenu mišljenja u budućoj suradnji unutar Američko-jadranske povelje.



Kosovskih snaga sigurnosti Agim Čeku, predstavnici Grčke, Slovenije kao i predstavnici Geneva Centre for Security Policy. Sastanak ministara zamišljen je kao susret regionalnih lidera i njihovih strateških partnera na temu konstruktivnog "Dijaloga o zajedničkim izazovima i rješenjima zemalja u regiji". Ministar Kotromanović je na sastanku podupro euroatlantske aspiracije zemalja u regiji, posebice u kontekstu nadolazećeg NATO-ova samita u Chicagu. Istaknuo je i potrebu jače suradnje unutar Povelje s transformacijskim procesima u NATO-u. Primjena projekata u sklopu regionalne sigurnosne suradnje pod okriljem NATO-ova koncepta Pametne obrane (Smart Defence) istaknuto je kao primjer koji može dati dodanu vrijednost suradnji unutar Povelje. Na sastanku je potpisana i Zajednička izjava ministara država članica Povelje u kojoj je pozdravljeno jačanje regionalne suradnje, nastavak pružanja uzajamne potpore na putu integracije u euroatlantske strukture te nastavak politike "otvorenih vrata" prema svim državama regije koje žele članstvo u Savezu. S izaslanstvom MORH-a koje je sudjelovalo na sastanku bilo je i izaslanstvo hrvatskih proizvođača vojne opreme. Hrvatski su gospodarstvenici imali niz susreta s predstavnicima Ministarstva obrane Republike Makedonije tijekom kojih su upoznali partnera sa svojim proizvodnim mogućnostima i assortimanom svojih proizvoda.

OJI

Održan godišnji briefing za Vojnodiplomatski zbor

Ministar obrane Ante Kotromanović i načelnik GS OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić susreli su se 3. travnja na Hrvatskom vojnom učilištu s članovima Vojnodiplomatskog zbora, vojnim izaslanicima akreditiranim u Republici Hrvatskoj te im predstavili glavne smjernice

rada i najvažnije projekte Ministarstva obrane u budućem razdoblju.

U svojem je predavanju ministar Kotromanović istaknuo da se nalazimo pred važnim poslom dalnjeg razvoja obrambenog sustava. "Stalne promjene strateškog konteksta kao što su integracija u NATO i Europsku uniju te finansijska kriza znatno određuju smjer obrambenih reformi", rekao je ministar te doda: "Početkom godine započeli smo s izradom cijelog paketa dokumenata iz područja obrane s jasnim ciljem unapređenja našeg rada. Nastaviti ćemo proces transformacije prema modernu, djelotvornu i priuštivu sustavu".

General-pukovnik Lovrić je istaknuo: "Oru-

žane snage Republike Hrvatske prošle su vrlo zahtjevnu transformaciju kroz svoju povijest. Tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća bili smo oni kojima je pomoći trebala, a sad sami pomažemo drugima. Naša je namjera i dalje nastaviti tim putem. Ponosan sam jer su hrvatske Oružane snage svakim danom sve profesionalnije".

Na kraju predstavljanja uime Vojnodiplomatskog zbora, brigadni general Manfred Sulzgruber zahvalio je na prezentaciji i poželio uspjeh u reformama. Istaknuo je dobar ugled koju imaju hrvatski vojnici u međunarodnim misijama i izrazio uvjerenje da će tako uspješno djelovanje nastaviti i ubuduće. T. VLAŠIĆ



Snimio Stjepan BRIGLJEV

Posjet američkog broda "HSV Swift" HRM-u

U sklopu bilateralne vojne suradnje s Oružanim snagama SAD-a i posjeta Hrvatskoj ratnoj mornarici, u luku Lora u Splitu 3. travnja uplovio je brod Ratne mornarice SAD-a "HSV Swift" (High-Speed Vessel). Riječ je o brodu koji ponajprije služi za zadaće potpore floti i za humanitarne partnerske zadaće. "Swift" je jedan od tri



Brod "HSV Swift" posjetili su i američki senator Mark Begich iz savezne države Aljaske u pratnji pomoćnika ministra obrane RH Drage Lozančića i veleposlanika SAD-a u Hrvatskoj James V. Foleyja

kamarana kojim se koristi Ratna mornarica SAD-a, a do sada je sudjelovao u humanitarnim operacijama pomoći nakon tsunami na Sumatri te za prijevoz huma-

nitarnog materijala s Cipra za vrijeme Izraelsko-libanonskog sukoba 2006. godine.

"HSV Swift" je dug 98 metara, širok 27 metara, ima gaz 3,4 metra, razvija brzi-

nu od 35 čvorova, a čini ga posada od oko 70-ak mornara i civila. Brod se nalazi pod Zapovjedništvom za vojni morski prijevoz američke Ratne mornarice (US Navy Military Sealift Command), a namijenjen je za razne oblike prijevoza. Imo helikoptersko uzletište, može primiti sve vrste vojnih vozila (uključujući tenkove) te do 250 potpuno opremljenih vojnika. Matična luka broda je mornarička amfibijska baza Little Creek Norfolk, država Virginia. U posjetu Hrvatskoj ratnoj mornarici brod "HSV Swift" boraviti će do 6. travnja, a tijekom posjeta provest će se zajednička obuka u uporabi nesmrtonosnog oružja (Non Lethal Weapons), a obuku provode pripadnici američkih marinskih snaga smještenih u Rumunjskoj (US Marines Corps Black Sea Rotational Forces). L. PARLOV

Konferencija "Tri godine Republike Hrvatske u NATO-u"

Na Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski" u Zagrebu 3. travnja je u organizaciji Atlantskog vijeća Hrvatske te Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Odjela za javnu diplomaciju NATO-a održana znanstvena konferencija "Tri godine Republike Hrvatske u NATO-u".

Konferenciju je otvorila pomoćnica glavnog tajnika NATO-a za javnu diplomaciju Kolinda Grabar Kitarović izlaganjem "NATO uoči samita u Chicagu", a okupljenim sudionicima zatim su se obratili načelnik GS OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić te ministar obrane Ante Kotromanović. Govoreći o članstvu Hrvatske u NATO-u ministar Kotromanović istaknuo je: "Članstvom u Savezu Hrvatska je snažno pridonijela svojoj nacionalnoj sigurnosti i svom općem položaju u međunarodnoj zajednici. Republika Hrvatska se potvrdila kao članica voljna i sposobna pridonositi zajedničkoj sigurnosti."

Svrha je konferencije bila analizirati članstvo Republike Hrvatske u NATO-u, dosadašnja iskustva i ostvarenja, osvrnuti se na doprinos u razvoju OSRH-a, modernizaciju, civilno-vojne odnose

i ukupni politički utjecaj koje je članstvo u NATO-u imalo na proces ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju. Analizirano je i širenje NATO-a i mjesta koje u tom procesu imaju ostale zemlje jugoistočne Europe.

T. VLAŠIĆ



Snimio Stjepan Briglejvić



Lana KUNIĆ, foto NATO

Solidarnost ključna tema predstojećeg samita

Započeli smo odbrojavanje do našeg samita u Chicagu, a za malo više od šest tjedana ondje ćemo se sastati da bismo obnovili i učvrstili odnose Europe i sjevernoameričkih saveznika te ojačali veze naših partnera diljem svijeta, rekao je glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen na svojoj redovitoj mjesечноj konferenciji za novinare održanoj u Bruxellesu.

Istaknuo je i kako očekuje da će solidarnost biti ključna tema ovog sastanka, stoga je podsjetio i na solidarnost koja se pruža u slučaju procesa tranzicije u Afganistanu, što je pak u skladu s dogovorom postignutim na samitu održanom



u Lisabonu. Glavni je tajnik najavio i da će se u Bruxellesu za dva tjedna održati sastanak ministara obrane, kako bi se uskladile važne točke koje će se raspraviti na nadolazećem samitu u Chicagu. Govoreći o Afganistanu Rasmussen je kazao da je Savez na putu da završi prijenos odgovornosti na afganistanske snage sigurnosti, a što bi se trebalo dogoditi do kraja 2014. godine. "Naš je cilj nepromijenjen, kao što je nepromijenjena i naša odlučnost", rekao je glavni tajnik. Podsjetio je i da su u proteklih devet mjeseci afganistanske snage sigurnosti postupno preuzimale odgovornost u područjima u kojima živi polovica afgananskog stanovništva, ta da je istodobno, u tim područjima, slabila uloga ISAF-a.



"Unatoč izazovima vidimo napredak na terenu. Tako je postotak napada u siječnju i veljači pao za 22 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine", rekao je prvi čovjek NATO-a. Napomenuo je i da iz dana u dan afganistske snage sigurnosti pokazuju sve veću spremnost pa tako sada vode 28 posto specijalnih operacija, 42 posto ostalih operacija i provode 85 posto obuke. Glavni je tajnik istaknuo i da će jedna tema na samitu u Chicagu biti dovršetak misije u Afganistanu, no i način potpore toj zemlji nakon povlačenja snaga 2014. Planirana je i rasprava o programu Pametne obrane, kao i proturaketnoj obrani. Odgovarajući na pitanja novinara Rasmussen je rekao da se sirijskim pobunjenicima ne treba dopremati oružje jer bi to moglo potaknuti pogubno širenje oružja u regiji. Rekao je i da se nuda da će se postići političko i diplomatsko rješenje, zahvaljujući zalaganju posebnog UN-ova izaslanika Kofija Annana. Glavni je tajnik još jednom istaknuo i da Sjevernoatlantski savez nipošto ne kani intervenirati u Siriji.



Konferencija o Afganistanu

U posljednjih deset godina Evropska unija, evropski donatori, nevladine organizacije kao i NATO znatno su pridonijeli poboljšanju i zaštiti ljudskih prava, prava žena te ravnopravnosti spolova u Afganistanu, istaknuo je na konferenciji "NATO i EU- dugoročna predanost Afganistanu",



Willy Fautré, čelnik međunarodne organizacije Ljudska prava bez granica. Konferencija je održana u Europskom parlamentu, dva mjeseca prije samita u Chicagu., a orga-

nizarale su je nevladine organizacije koje imaju sjedište u Bruxellesu.

Fautré je podsjetio na činjenicu kako je od 2000. godine Afganistan doživio procvat u obrazovanju, pa je tako broj upisanih u škole, s 900.000 iz 2000., do 2009. porastao

na 6,7 milijuna. Znakovit napredak vidljiv je i na drugim područjima pa je istaknuo da 28 posto afganistanskih parlamentaraca čine žene. Inače, na konferenciji je podcrtnato i kako sva ta dostignuća nisu samoodrživa već moraju biti konsolidirana partnerstvom između afganistanskih vlasti i međunarodne zajednice. U daljem razvoju Afganistana, i NATO i Europska unija, imat će svoju ulogu i to do završetka procesa tranzicije i povlačenja snaga 2014. godine, no i nakon tog roka. "Odgovornost za zaštitu ljudskih prava prije svega je na afganistanskim vlastima, iako ostaje krucijalno važna i potpora Euroatlantskog saveza, i to do 2014., no i nakon tog termina", rečeno je na konferenciji.



Predsjednik Hrvatskog sabora u Makedoniji



Predsjednik Hrvatskoga sabora Boris Šprem prošloga je tjedna posjetio Makedoniju gdje je istaknuo kako Hrvatska snažno podupire tu zemlju u njezinu približavanju Europskoj uniji i NATO-u. "Republika Hrvatska snažno podupire

Makedoniju da što prije pristpi EU i NATO-u. Hrvatska ima posebnu odgovornost da snaži europske vrijednosti u cijelom području", rekao je predsjednik Hrvatskog sabora nakon sastanka s predsjednikom Sabora Republike Makedonije Trajkom Veljanovskim. Predsjednik Veljanovski je pak izrazio zadovoljstvo što se ovaj susret dogodio uoči 20. obljetnice uspostavljanja diplomatskih odnosa dviju zemalja, te naglasio da u Hrvatskoj Makedonija ima prijatelja na putu u EU.



Vojni kontakti na visokoj razini

Načelnik američkog Središnjeg zapovjedništva general James N. Mattis i zapovjednik NATO-a u Afganistanu general

John Allen sastali su se prošloga tjedna sa zapovjednikom pakistanske vojske generalom Ašfakom Kajanjem. Riječ je o prvim vojnim kontaktima na visokoj razini koji su se dogodili nakon napada u studenome prošle godine. Inače, taj je sastanak održan nakon što se američki predsjednik Barack Obama sastao s pakistanskim premijerom Jusufom Razom Gilanijem u Seulu. Naime, pakistanski parlament razmatra preporuke svog nacionalnog vijeća sigurnosti o budućim odnosima s Washingtonom. To ujedno podrazumijeva i prekid američkih zračnih napada na militante u sjeverozapadnom Pakistanu kao i moguće ponovno otvaranje kopnenih ruta opskrba za vojnike NATO-a u Afganistanu.

Glavni tajnik NATO-a sa ženskim aktivisticama

11

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen na marginama NATO konferencije o ženama, miru i sigurnosti, sastao se s dobitnicom Nobelove nagrade za mir, Tawakkol Karman iz Jemena te s aktivisticom Hibaaq Osman iz Somalije. Naime, njih su dvije posjetile sjedište NATO-a u Bruxellesu kao predstavnice skupine 16 ženskih aktivistica iz Bliskog istoka i Sjeverne Afrike, a koje su raspravljale o Rezoluciji UN-a o ženama, miru i sigurnosti. Tijekom sastanka glavni je tajnik istaknuo kako je poboljšanje uloge žena u rješavanju sukoba i izgradnji mira, može igrati značajnu ulogu u rješavanju zajedničkih izazova.



Znate li ...

Prva NATO medalja ustanovljena je 1994. Trenutačno je šest NATO medalja u uporabi.

Kao i mnogo puta dosad tako su i na ovoj vježbi sve deklarirane sastavnice Oružanih snaga za razne oblike angažiranja u međunarodnim vojnim operacijama pokazale visoku razinu operativne spremnosti za deklarirane sposobnosti...

Završena vježba SPREMNOST-12



*Brigadir Mijo Kožić, čelnik nadzornog tima
Glavnog stožera OSRH-a*

Primjena NATO sustava borbene spremnosti u Oružane snage RH, školovanje većeg broja certificiranih ocjenjivača, razumijevanje ovlasti i odgovornosti u primjeni NATO standarda u planiranju i provedbi ocjenjivanja, osigurali su nam, uz stecena iskustva, znanja i vještine, djelotvornost procesa i dostizanje sposobnosti snaga.

Na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" u Slunju se od 29. ožujka do 5. travnja održavala vježba na zemljишtu (VNZ) pod nazivom Spremnost-12 čiji je glavni nositelj bio HKoV, odnosno GMTBR, a svrha joj je bila ocjenjivanje spremnosti komponenti Oružanih snaga za različite obveze prema NATO-u i EU-u.

Vježba Spremnost-12, čiji je direktor pukovnik Tomislav Grgurović iz GMTBR HKoV-a, ispunila je brojne prije definirane ciljeve: planiranje i provedbu EU vođenih operacija, rad u

multinacionalnom okružju, uspostavu elemenata zapovijedanja i nadzora, demonstraciju osnovnih taktičkih sposobnosti te sposobnosti preživljavanja i druge. Vježba je svojim scenarijem

Nacionalna certifikacija za NATO snage brzog odgovora (NATO Response Force - NRF) uključila je vod za dekontaminaciju iz Bojne NBKO HKoV-a te vod Vojne policije iz Pukovnije VP-a.

Vod za specijalna djelovanja iz BSD-a proveo je afirmaciju prema Cilju snaga. Isto tako vod Vojne policije nadziran je u afirmaciji prema preuzetim obvezama iz njihova Cilja snaga.

U procesu nacionalne certifikacije sudjelovalo je i vod specijalne Vojne policije iz Pukovnije VP-a kao deklarirana postrojba HKoV-a za Multinacionalnu bojnu vojnu policiju (MNMPBAT).

Tijekom održavanja vježbe provedeno je nekoliko vrsta ocjenjivanja



U procesu nacionalne certifikacije za EUBG II/2012. bile su Motorizirana satnija bojne Tigrovi, desetina za logističku potporu te satnije, CIMIC tim koji čine pripadnici HKoV-a i Uprave za planiranje GS OSRH-a, Inženjerijski vod za horizontalne konstrukcije ZOD-a HKoV-a, skupina za održavanje inženjerijskih strojeva pri vodu za horizontalne konstrukcije, desetina temeljne Vojne policije Pukovnije VP-a i Nacionalni elementi za vezu. Uz sastavnice HKoV-a, nacionalna certifikacija za EUBG II/2012. provedena je i s deklariranim postrojbama Zapovjedništva za potporu: medicinskim timom ZZP-ROLE 1 tim, časnikom u ROLE 2, PECC/ZzP, desetinom za skladištenje goriva te desetinom za pretovar tereta.

obuhvatila 37 događaja (MEL) i incidenta (MIL) kojim su ocjenjivane sve zahtjevane sposobnosti. Ocjene će, nakon vježbe, biti navedene u Matrici sposobnosti, dokumentu koji definira koje poslove i zadaće postrojba može provoditi u području operacija.

Tijekom održavanja vježbe provedeno je nekoliko vrsta ocjenjivanja. Tako su ocjenjivane postrojbe koje će biti u NRF-u (NATO Response Force), (stand by 2013.), afirmacija prema Ciljevima snaga uz nadzor NATO-ovih časnika iz zapovjedništava u Napulju i Madridu, vod Vojne policije koji sudjeluje u Multinacionalnoj bojnoj vojnoj policije (MNMPBAT) te sastavnice HKoV-a i ZZP-a koje će biti u Borbenoj grupi Europske unije (EUBG II/2012).

Vježba je svojim scenarijem obuhvatila 37 događaja (MEL) i incidenta (MIL) kojim su ocjenjivane sve zahtjevane sposobnosti



13

Ocenjivanje postrojbi provedeno je prema NATO-ovim standardima za ocjenjivanje spremnosti (NATO ACO Forces Standards) kopnenih (CREVAL) i specijalnih (SOF EVAL) snaga. Ocjenjivanje su proveli ocjenjivački timovi HKoV-a, čiji je čelnik pukovnik Dražen Sebastijan, te ZzP-a, čiji je čelnik pukovnik Zlatan Sever, a nadzor nad ocjenjivanjem proveo je nadzorni tim GS OSRH-a na čelu s brigadirom Mijom Kožićem. Uz nacionalne ocjenjivače, ocjenjivanje za afirmaciju prema Ciljevima snaga i za postrojbe koje će biti u NRF stand by u 2013. provodila su i četiri NATO-ova ocjenjivača: brigadir Paolo Pelosi iz NATO-ova Zapovjedništva u Napulju, te pukovnici Jose Sanches Requejo i Spyridon Kogiannis te narednik Vincente Hernando iz NATO-ova Zapovjedništva u Madridu.

Kao i mnogo puta dosad tako su i na ovoj vježbi sve deklarirane sastavnice Oružanih snaga za razne oblike angažiranja u međunarodnim vojnim operacijama pokazale visoku razinu operativne spremnosti za deklarirane sposobnosti. Bilo da je to demonstracija i prikaz sposobnosti za NATO-vodljene operacije ili angažiranje u Europskoj borbenoj grupi, vojnici, njihova oprema, oružje i vozila dokazuju visoku razinu interoperabilnosti za sve buduće zadaće i izazove koji ih očekuju. Dokaz za to su certificirani ocjenjivači prema NATO standardima koji su to potvrđili svojim stručnim i profesionalnim pristupom i ocjenjivanjem što su pohvalili NATO-ovi časnici koji su ih nadzirali i pratili na svim incidentima i događajima. ■

BROJ 391 / 6. TRAVNJA 2012.

HRVATSKI VJENNIK

Borbene grupe Europske unije (European Union Battlegroup – EUBG) su visokoobučene vojne formacije pod zapovjedanjem EU-a. Ove postrojbe, čiju strukturu čini više elemenata razine bojne, smatraju se najmanjom samoodrživom i interoperabilnom vojnom postrojbom koja može biti brzo raspoređena u zonu izvođenja vojne operacije pod vodstvom EU-a. EUBG su namijenjene brzom izvođenju operacija koje, u koordinaciji s drugim međunarodnim čimbenicima, pokreće EU u udaljenim kriznim područjima. Borbene grupe jedan su od najvažnijih alata za mobilizaciju zemalja članica EU-a i za provedbu zajedničke vanjske obrambene politike.

MORH treći na Mastersu

Košarkaši MORH-a od 30. ožujka do 2. travnja su nastupali u Zadru na Mastersu veterana 2012. Riječ je o turniru održanom prvi put, na kojem se okupilo osam najboljih veteranskih ekipa iz regije, koje su svoj status stekle na temelju rezultata na relevantnim turnirima u 2011. godini. Organizator je turnira zadarski veteranski klub "Pet bunara", koji se na kraju u dvorani "Krešimir Čosić" i okitio naslovom pobjednika. Upravo se "Pet bunara", s nekoliko bivših zvijezda u rostenu (Arijan Komazec, Stipe Šarlija, Denis Mujagić, Martin Vanjak), pokazao previsokom zaprekom i za MORH. Morhovce su svladali u razigravanju po skupinama, pošto su, baš kao i MORH, prethodno svladali Mostar i Domžale.

Ipak, MORH se brzo oporavio nakon jednog od svojih rijetkih poraza i u utakmici za treće mjesto svladao splitski Cambi. U finalnoj utakmici "Pet bunara" su pobijedili tradicionalnog rivala MORH-a, zagrebački Atlantic.

Unatoč tome što Morhovci imaju stalne probleme s ozljedama ključnih igrača, i ove godine su uspješni u amaterskoj ligi KOALA. Zasad su osigurali nastup u doigravanju, tj. ušli među prve četiri od ukupno 27 momčadi koje se u ovoj sezoni natječu u ligi. Inače, potkraj svibnja, MORH očekuje još jedan veliki ispit: 24. međunarodni regionalni turnir Old Stars u Crikvenici. MORH će ondje nastupati u dvije kategorije, 35+ i 45+, u ukupnoj konkurenциji od oko 50 momčadi. Prema najavama iz njihova tabora, u obje se kategorije očekuje ulazak u finale.

D.V.



Stožerni razgovori s pripadnicima 6. flote RM SAD-a

U sklopu bilateralne vojne suradnje s OS SAD-a, potkraj ožujka su u vojarni Sv. Nikole u Lori održani stožerni razgovori s pripadnicima



6. flote Ratne mornarice SAD-a.

Stožerni razgovor proveo je tim Hrvatske ratne mornarice na čelu s kapetanom bojnog broda Ivanom Aničem, načelnikom Odjela za međunarodnu vojnu suradnju, s predstavnicima 6. flote Ratne mornarice SAD-a na čijem je čelu bio kapetan fregate Jeff Krause, zadužen za područje zapadne Europe i Balkana. Na kraju razgovora članici izaslanstva su potpisali zaključke u kojima se definira područje bilateralne vojne suradnje s područja posjeta brodova, zajedničkih uvježbavanja, tečajeva i seminara za sljedeće razdoblje

OJI

Obuka osvježenja medicinskih vještina

U požeškom Središtu za obuku i doktrinu logistike od 26. do 30. ožujka provedena je obuka osvježenja medicinskih vještina za medicinsko osoblje. Na tečaju je sudjelovalo 18 polaznika. Namijenjen je djelatnicima medicinske struke koji već imaju opća medicinska znanja i vještine, a na ovom tečaju ih osvježavaju da bi u svojim postrojbama kvalitetno provodili obuku prve pomoći.

Prihvativši STANAG 2122 kao hrvatsku vojnu normu uočena je potreba za obučavateljima - instruktorima koji bi u postrojbama OSRH-a sposobili pripadnike iz područja osnova prve pomoći, taktičkog sanitetskog zbrinjavanja i osnova higijene po standardiziranom programu s jednakim kriterijima za ocjenjivanje.

M.T.



Predavanje o islamskoj kulturi 9. HRVCON-u

Pripadnicima 9. HRVCON-a, koji se pripremaju za odlazak u mirovnu misiju UNDOF na Golanskoj visoravni, 29. ožujka je na vojnom poligonu "Gašinci" održano predavanje o islamskoj kulturi i vjerskim običajima. Predavanje o sirijskim vjerskim i kulturnim običajima, tradiciji i povijesti održao je Aziz efendija Hasanović, pomoćnik predsjednika Mešihata Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj. Posebno je govorio o konkretnim životnim situacijama u kojima bi se pripadnici HRVCON-a u misiji mogli naći, od odnosa prema lokalnom stanovništvu do načina ponašanja tijekom mjeseca islamskog posta (Ramazana). Zapovjednik 9. hrvatskog kontingenta za



mirovnu misiju UNDOF bojnik Davor Josip Babić zahvalio je efendiji Hasanoviću na vrlo korisnom predavanju. Predavanje o islamskoj kulturi i vjerskim običajima dio je obuke pripadnika OSRH-a, koji se upućuju u mirovnu misiju UNDOF te je ovo već 9. kontingenat koji prolazi ovakvu vrstu priprema.

OJI

Otvorena izložba "Otkupitelj svijeta"

U MORH-ovoj Galeriji "Zvonimir" 31. ožujka otvorena je izložba slika, skulptura i intarzija pod nazivom "Otkupitelj svijeta".

Skupna izložba troje autora (Marija Gaćić Đaković, Marijan Glavnik, Željko Palčić) postavljena je suradnjom MORH-a i udruge "Pasionska baština", u sklopu programa 21. svečanosti pasionske baštine. Udruga organizira svečanosti svake godine uoči Usksra, kao niz likovnih, glazbenih, kazališnih, književnih i folklornih obrada Kristove muke i uskrsnuća. Ove godine pokrovitelj im je Skupština Grada Zagreba, a traju do 4. travnja 2012. U povodu otvorenja izložbe, nazočnima se obra-

tio predsjednik udruge "Pasionska baština" Jozo Čikeš, koji je podsjetio da je suradnja s Galerijom MORH-a vrlo uspješna i traje već godinama. Izložena umjetnička djela Čikeš je opisao kao "sjajan govor likovnosti o temi



"pasionske baštine". Uime Ministarstva obrane zadovoljstvo suradnjom izrazio je Zoran Batušić, koji je i pročitao kratku recenziju izložbe koju je napisao Stanko Špoljarić. Uime autora kraći je govor održala Marija Gagić Đaković.

Izložba se može razgledati do 19. travnja u radno vrijeme Galerije "Zvonimir" (pon-pet od 10 do 18 sati). Ulaz je slobodan. D.V.

Primopredaja dužnosti zapovjednika Eskadrile helikoptera 93. zb



U vojarni "Zemunik" 2. travnja je obavljena primopredaja dužnosti zapovjednika Eskadrile helikoptera 93. zrakoplovne baze HRZ-a i PZO-a, bojnika Krešimira Ražova i dosadašnjeg zapovjednika bojnika Dragana Andrijevića, koji odlazi na novu dužnost u Zapovjedništvo 93. zb HRZ-a i PZO-a. Bojnik Krešimir Ražov rođen je 1974. u Zadru. Završio je Temeljnu i Naprednu časničku izobrazbu. Do sada je obnašao dužnost zapovjednika letačkog voda u Eskadrili helikoptera, a za svoj rad više je puta pohvaljen od

zapovjednika HRZ-a i PZO-a i načelnika GS OSRH-a. Probni je pilot i nastavnik leterja na helikopteru BELL 206-B, na kojem je ostvario 1900 sati naleta. OJI

Obuka taktičkih snajperista

Bojna za specijalna djelovanja od 1. do 30. ožujka provela je u vojarnama "Drgomalj" Delnice i "Josip Jović" Udbina obuku taktičkih snajperista. Tijekom četverotjedne funkcionalne obuke, instruktori Desetine za obuku iz Bojne za specijalna djelovanja obučavali su polaznike snajperskim vježtinama za stjecanje specijalnosti snajperist. Svi su polaznici iz OSRH-a. Uz praktične radnje i uvježbavanja provodila su se i bojna gađanja iz snajperskih pušaka različitih kalibara do krajnjih granica njihova djelotvorna dometa. Prilikom gađanja simulirale su se situacije u kojima su polaznici imali priliku ciljati i gadati nepokretne i pokretne ciljeve. Kombinirano s bojnim gađanjima uvježbavale su se tehnike prikradanja, promatranja, djelovanja i izvlačenja nakon djelovanja. Završetak obuke obilježen je svečanom podjelom diploma koje je uručio zapovjednik Bojne za specijalna djelovanja pukovnik Dražen Ressler. OJI

Tečaj o psihološkim kriznim intervencijama

Na HVU "Petar Zrinski" sredinom ožujka održan je tečaj "Psihološke krizne intervencije" za pripadnike psihološke struke, uključivši one koje još polaze Temeljnu časničku izobrazbu do vrlo iskusnih vojnih psihologinja.



Voditelji tečaja bili su časnici psihološke struke Vojnozdravstvenog središta Zzp-a: satnik Ivan Vračić (klinički psiholog) i bojničica Jadranka Sekula Golubiček (zrakoplovni

psiholog). Psihološke krizne intervencije (PKI) obuhvaćaju skup postupaka stručne psihološke potpore tj. prve psihološke pomoći kojima se, nakon kriznog događaja, vojnicima nastoji pomoći lakše prebroditi ono što su doživjeli, lakše podnijeti teški događaj i integrirati ga u svoje životno iskustvo. Ova izobrazba je još jedan korak u dovršavanju procesa sustavne izobrazbe časnika psihološke struke u navedenom području, što je samo jedan uvjet za postizanje široke primjene ovih postupaka u vojsci nakon traumatskih događaja, da bi se preveniralo pojavljivanje psihičkih poteškoća koje mogu uslijediti nakon takvih događaja.

OJI

Zapovjednik 19. HRVCON-a u Regionalnom zapovjedništvu Sjever

Zapovjednik 19. HRVCON-a u operaciji ISAF u Afganistanu brigadir Tomislav Galić sa suradnicima posjetio je ovih dana pripadnike OSRH-a u sklopu sastavnice hrvatskog kontingenta koji svoje dužnosti obnašaju u području odgovornosti Regionalnog zapovjedništva Sjever, Mazar-e-Sharif. Tijekom posjeta kampu Marmal, u kojem borači većina hrvatskog kontingenta u Afganistanu i kampu Mike Spain u kojem djeluju hrvatski operativni mentorski timovi, brigadir Galić se uvjerio u spremnost pripadnika hrvatskog kontingenta u obavljanju složenih zadaća, kako u stožeru zapovjedništva tako i na terenu, gdje su pripadnici OSRH-a prepoznati kao istinski profesionalci koji uživaju povjerenje saveznika ali i pripadnika afganistanskih snaga sigurnosti. Devetnaest hrvatskih kontingent u operaciji ISAF u Afganistanu, koji ima 339 pripadnika i pripadnika OSRH-a i četiri pripadnika MUP-a RH, preuzeo je svoje dužnosti početkom ožujka ove godine. D.J.



Domagoj VLAHOVIĆ, foto HJS

Jedrenje nije samo sport, jedrenje je način života. Mislim da ima mnogo dodirnih točaka s vojničkim životom u ratnoj mornarici. U budućnosti će se naše kvalitete sigurno moći pokazati u vojsci, upravo za obuku mornara, časnika i dočasnika.

Naše iskustvo se dugo stječe, ali se sigurno može prenijeti na nove naraštaje i biti korisno vojsci



PUNIM JEDRIMA DO OLIMPIJSKE MEDALJE

Među vrhunskim sportašima koji su aktivni pripadnici OSRH-a, jedriličar Ivan Kljaković Gašpić jedan je od najiskusnijih. Riječ je o dvadesetosmogodišnjaku koji ima vrlo plodnu karijeru, ovjenčanu svjetskim i europskim odličjima u klasi Finn. Jedino što nedostaje Solinjaninu jest olimpijska medalja...

Sjajna najava pred Olimpijadu je nedavno osvojena bronca na Europskom prvenstvu u Scarlinu (Italija), vaše šesto euroodličje zaredom, uz jednu svjetsku broncu. Koje vam je odličje najdraže?

Sigurno zlato koje sam 2010. osvojio na EP-u u Splitu. To je natjecanje za mene bilo najveći pritisak i najteža regata.

Očekivalo se da obranim prošlogodišnje zlato. To su željeli svi: i rodbina i prijatelji i cjelokupna javnost. Na kraju sam uspio.

Nisu li europske medalje za vas postale imperativ, nešto što se uzima zdravo za gotovo?

Nisu imperativ, nego dokaz kvalitete. Ove se godine nisam odveć pripremao za EP.

Na početku sam sezone u kojoj će se na kraju jedino brojiti rezultat na Olimpijskim igrama u Londonu i EP je bio više poput pripremne regate. Unatoč tome, sve je dosta dobro ispalo, premda je natjecanje bilo prilično neugodno, naročito teški početak regate. Dosta truda i zalaganja od prvog do zadnjeg dana donijeli su odličje.

Kako biste ljudima koji se ne razumiju u sportsko jedrenje objasnili posebnosti vaše klase Finn?

U biti, klasa je najzahtjevniji jednosjed, stara olimpijska klasa. Jedri se tipom jedrilice koja je konstruirana još za Olimpijske igre 1952. u Helsinkiju. Međutim, brod se svake godine modernizira i možemo slobodno reći da je klasa za sebe, suvremena i zanimljiva, uz zadržavanje nekih tradicionalnih karakteristika. Često se moramo prilagođavati tim novitetima, a i promjenama pravila i uvjeta. Potonje je normalno u svim klasama.

Ove godine London je u središtu pozornosti. Vi već imate olimpijskog iskustva iz Peking-a?

Za mene je Peking bio vrlo teška regata, tada sam bio jedini hrvatski kandidat za olimpijsko odličje u jedrenju i sve su

oči bile uprte u mene. To nije bilo lako izdržati, još nisam imao dovoljno iskustva u olimpijskom jedrenju i sve je ispalо pomalo nezgrapno. Ipak, pouke tog bolnog iskustva iskoristio sam za ispravljanje pogrešaka i idem mnogo spremniji k Londonu.

Prije Londona vas čeka Svjetsko prvenstvo u Falmouthu, također u Engleskoj. Napadate li rezultat ili će vam to biti pripremna postaja za London?

I jedno i drugo! Svjetsko prvenstvo je bitna i jaka regata. Bit će odlična priprema za London. Falmouth će biti iznimno zahtjevan, no ako sve pripreme odradim kako sam planirao, bit ću spreman za borbu za odličja.

A cilj u Londonu?

Medalja, naravno! Nemam više što kalkulirati, ili jesam ili nisam! U konkurenциji za medalju će biti osam-devet jedrilica, ali OI su posebno natjecanje, gdje prevagu donosi sposobnost svaladanja psihološkog pritiska, medija i očekivanja. Tko uspije shvatiti regatu kao regatu, ima najveću šansu za odličje.

Imate i društvo, od Peking-a je hrvatsko olimpijsko jedrenje u velikoj ekspanziji?

Tako je, dosegnuli smo visoku razinu, imamo četiri ozbiljne postave koje imaju šanse za olimpijsku medalju. Poboljšala se i logistika, organizacija i okolnosti u Savezu. Ove godine na raspolažanju su nam stvarno maksimalni uvjeti.

Uz vas, djelatni su vojnici i jedrilici Igor Marenić, Šime Fantela, Tonči Stipanović i Tina Mihelić. Dakle, novim uvjetima svoj udio je dao i OSRH?

Sigurno! U ovo vrijeme velikih problema, Oružane snage su prepoznale važnost nas sportaša i primile nas u svoje okrilje. Jednostavnije nam je i raditi i živjeti kad znamo da imamo kruh i nismo prepušteni slučaju. Jedan veliki korak naprijed za hrvatski sport!

Vidite li se jednog dana u HRM-u, kao instruktor jedrenja?

Jedrenje nije samo sport, jedrenje je način života. Mislim da ima mnogo dodirnih točaka s vojničkim životom u ratnoj mornarici. U budućnosti će se naše kvalitete sigurno moći pokazati u vojsci, upravo za obuku mornara, časnika i dočasnika. Naše iskustvo se dugo stječe, ali se sigurno može prenijeti na nove naraštaje i biti korisno vojsci. ■

Bio sam u Sportskoj satniji u Splitu 2003. godine. Bilo je vrlo zanimljivo družiti se s drugim sportašima, osjetiti vojnički život i služiti svojoj domovini. Kako mi pričaju kolege iz prezentacije, slično je bilo i nedavno u Požegi. Donekle mi je žao što nisam bio s njima.



Pozdravljam vas pozdravom: Isus Krist – Istinska nada neka bude s vama! Ovu uskrsnu poslanicu pišem vama, dragi svećenici, pomoćnici i djelatnici, koji ste u poslanju i službi Vojne biskupije, vama, poštovani djelatnici Ministarstva obrane, časnici i dočasnići Oružanih i Redarstvenih snaga Republike Hrvatske, svima vama, dragi vjernici koji ste mi povjereni u duhovnoj i pastoralnoj skrbi. Neka vas, živu Crkvu, koja djeluje u vojnim i redarstvenim kapelanijama naše biskupije obasja uskrsna Kristova nada!

USKRSNI KRIST -

Draga braćo i sestre: poruka Kristova uskrsnuća koja odzvana u našim crkvama uvijek je poruka radosti i slavlja: Isus je pobijedio smrt, uskrsnuo je i darovao nam nadu. Ova poruka koja čini temelj naše vjere širila se od početaka kršćanstva, iako je događaj Isusova uskrsnuća osporavala racionalistička kultura. Da bi obranili njegovo postojanje, apologetici su napisali mnoštvo spisa. Isusovo je uskrsnuće srce kršćanskog navještaja. Sveti Pavao, pišući kršćanima u Korintu, naglašava da je ovo vijest koju je primio i koju on vjerno prenosi različitim zajednicama: "Doista, predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi, zatim dvanaestorici" (1 Kor 15,3-5). Ova vijest je toliko važna i odlučna da sveti Pavao kliče: "Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. Zatekli bismo se kao i lažni svjedoci Božji što posvjedočimo protiv Boga: da je uskrisio Krista" (1 Kor 15,14-15).

"Krist je uskrsnuo!". Ova radosna vijest se prenosi s generacije na generaciju i potkrijepljena je svjedočanstvom mučenika i svetaca; i kamo god stigne, ona učvršćuje nadu i potvrđuje isčekivanje jednog novog svijeta. Upravo zbog toga, poruka Uskrsa je uvijek poziv na radost i slavlje. No njezin sadržaj života, radosti, nade različito je primljen i prihvaćen, ovisno o mjestima i vremenima u kojima je navještan te, osobito, o osobama koje ga naviještaju. Naime, ne postoje uvijek u životima pojedinaca i društva razlozi za radost i nadu. U životima mnogih vladaju strah, nesigurnost, razočarenje, opasnosti svake vrste. Ne možemo ne osjetiti poteškoću govoriti o roditeljima koji se muče kako preživjeti do kraja mjeseca samo s jednom plaćom; radnicima na privremenom radu daleko od kuće, koji ne naslućuju nikakav znak nadvladavanja krize; mladima koji su bez posla i bez budućnosti; osobama koje tuguju zbog gubitka bračnog druga ili prijatelja; bolesnima koji u bolnicama i staračkim domovima troše posljednje životne nade; zatvorenicima koji služe kaznu bez perspektive za boljim životom. Ukratko, iznimno je teško donositi i naviještati radost onome tko pati i očajava.

Sveta čitanja u liturgiji Riječi uskrsne nedjelje kao temelj nam predstavljaju jedan događaj, navještaj, opomenu. Evangelje nam pripovijeda događaj uskrsnuća koji kao glavne likove ima tri svjedoka: Magdalenu, apostola Ivana i apostola Petra. Čudno, među ovim likovima nema Majke Božje, Isusove majke, majke Raspetoga. Ona nije obaviještena o tome što se dogodilo i ne hrli prema grobom mjestu. Volimo je zamišljati kako je, sva shrvana majčinskom boli, puna nade jer je u svom srcu čuvala riječi svoga Sina. Naprotiv, likovi koji hrle na grob su pritisnuti žalošću zbog neslavnoga svršetka njihova Mesije. Nitko od njih još ne vjeruje u uskrsnuće. Naime, prva Magdalena reakcija pred

praznim grobom bila je pomisao na krađu Isusova tijela. Unatoč svim godinama provedenima uz Učitelja, unatoč slušanju njegova navještaja i poučavanja, unatoč nazočnosti njegovim čudesima kada je vratio u život Lazara, sina udovice iz Naina, Jairovu kćer, ljubljeni učenici još uvijek nisu razumjeli Pisma, da će i on uskrsnuti od mrtvih. Protagonisti, zbog toga, hrle na grob ne da bi potvrđili uskrsnuće već da bi se uvjerili u krađu Isusova tijela. To pokazuje kako životne tragedije uvijek slave nadu u spasonosnu budućnost.

Dok su sada, dok hrle prema grobu, još uvijek nevjerni, nakon dolaska na cilj najednom će postati vjerni(c). Prijelaz od nevjericе na vjeru je vrlo neposredan da bi ga zakoni psihologije mogli objasniti. On je djelo milosti, koja djeluje prema Božjem vremenu, a ne onom psihologije. Božje je vrijeme ono od stvaranja ni iz cega, ono, dakle, može mijenjati smjer jednoga života te obratiti savjest u jednom jedinom trenutku. U svakom slučaju, žurno trčanje svjedoka možemo smatrati putem vjere, putem koji je označen različitim etapama "gledanja": on polazi od jednostavnog promatranja odvaljene grobne stijene, do gledanja složenih plasti, do osobnog razmatranja koje izvire iz vjere, koja će se usavršiti razumijevanjem Pisama. To nam daje shvatiti da kada gledamo "Božjim očima", opažamo klicu života i u poljima smrti. Naime, kršćanska vjera ispovijeda i vjeruje u uskrsnuće promatrujući znakove smrti. To je vjera u Riječ Gospodnju koja dopušta da započnemo i nastavimo vjerovati u uskrsnuće usred bezbrojnih znakova smrti koji obilježavaju naš život i naš svijet. Susret Uskrsloga s Majkom Božjom koji smo ponovno dozvali u sjećanje potvrda je Gospodinove pobjede, pobjede života nad moćnom smrću. Ona baca svjetlo i nadu na tijek naših patnji i žalosti.

Sveti Pavao nas opominje da tražimo "s onu stranu". Hedonizam i konzumerizam naših ljudi, plitak i kratak pogled koji vidi samo materijalno blagostanje prisiljavaju nas da gledamo dolje, a zaboravljamo nebo. Tekst nas, naprotiv, potiče da gledamo gore, u vis, u nebo gdje postojano prebiva naše spasenje. Želje za životom i srećom koje hranimo dolaze odozgor, od zvijezda, koje ne upravljaju fatalistički našom sudbinom, već rasvjetljuju Božji plan. Štoviše, poziv neba nikada nije prijezir zemlje. Uskrsnuće, zapravo, započinje na zemlji, jer je ljubav prema bližnjemu sjedinjena s ljubavlju prema Bogu, zemlja je sjedinjena s nebom. Putevi ljubavi i milosrđa vode k Bogu, iz kojeg god smjera dolazili.

Rađati nadu i nebo učiniti vjerodostojnjim

Navještaj Radosne vijesti je pripao Petru, ribaru iz Galileje, kojega je snaga Duha Svetoga preobrazila u odvažnog navjestitelja. On, sada, više nije Sotona koji kuša, kojega je Isus odbacio snažnim riječima; onaj koji želi ostati na brdu preobraženja, jer se boji životnih nesigurnosti;

onaj koji je zanijekao Isusa pred sluškinjom, a zatim pobjegao s brda raspeća. Sada je prvi od apostola koji se hrabro suočava s progostvom Židova. Njegov navještaj Krista uskrsloga je jezgra/srce kršćanske vjere, toliki da potiče apostola Pavla da izjaví ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je naša vjera, mi bismo bili prevareni bijednici i varalice.

Što nas, sada, uči ovaj događaj, navještaj, ova uskrsna pobudnica? Drugi vatikanski koncil je zapisao da je zadaća kršćanina da "generacijama koje slijede da razloge života i nade". Benedikt XVI. je rekao da "svi grijesi kršćana u povijesti ne proizlaze iz njihove vjere u nebo, nego iz činjenice što ne vjeruju dovoljno u nebo". Mislim da obje izjave sintetički upućuju na djetotvornu zadaću kršćanina u navještanju

zamračili zoru trećega tisućljeća, pozvao je kršćane i sve ljudе dobre volje da vjeruju da je Božje milosrđe jače od svakoga zla i da se samo na Kristovu Križu pronalazi spasenje svijeta. Prije nekoliko godina jedna je siromašna žena iz Karitasova prenoćišta blizu Stazione Termini u Rimu pozdravila Benedikta XVI. ovim riječima: "Jamčim vam da ćemo moliti za vas. Da vam Bog da snage da budete vedri i jaki, puni nade koju i mi imamo. Ovdje ćete, svakako, pronaći bol, ali ako na povratku budete morali sa sobom donijeti samo jednu stvar, neka to bude, molim Vas, nada". Papa je, ganut do suza, odgovorio: "Preko gesta, pogleda i riječi onih koji im ovdje pružaju pomoć, brojni muškarci i žene blisko osjećaju da su njihovi životi vođeni i zaštićeni

ISTINSKA NADA

Uskrsa: stvarati nadu, učiniti nebo vjerojatnim. Ova zadaća je, ipak, vrlo jasna u teoriji. U praksi, dovedena je u pitanje teškim upitima: je li moguće dati nadu i učiniti vjerojatnim nebo obiteljima stradalih i ubijenih? Tolikim roditeljima, očajnima zbog kaznenih prekršaja i prijestupa njihove djece? Tolikim mladima, koji nemaju zaposlenja, ne pronalaze kuće, koji su stavili na raspolaganje i zapostavili svoje najdublje osjećaje i nade? Tolikim obiteljima koje se brinu za bolesne i trajno nepokretne?

Popis zala ovoga svijeta je vrlo dug, jer mnogo je osoba koje nikada neće vidjeti sunčevu svjetlost, koje nemaju riječi kojima bi zahvalili ili izrazile osjećaje ljubavi ili boli. On može stvoriti unutarnju muku jer iskustvo zla, egzistencijalnog promašaja, fizičke i moralne boli je univerzalno iskustvo. Lijep je izazov biti optimist unatoč tragedijama koje okrvavljuju ovaj svijet, tajnim dramama savjesti, pretrpljenim nepravdama, nesigurnoj budućnosti! Nije lako nadati se i biti optimističan u ovim uvjetima. Previše je nesigurnosti i previše sumnji. I ove godine, na uskrsnom bdijenju, zapjevat će se aleluja, a zvona će pozvati na slavlje. Ali, tko će čuti pjevanje aleluje i zvon zvona? Hoće li navještaj Uskrsnuća ostati unutar zidina katedrala i crkava, ograničen liturgijskim slavljem ili će stići u domove? Nemam sigurnih odgovora na ova pitanja, i ne bih želio omalovažiti njihovu dramatičnost. Naime, svjestan sam poteškoća na koje naši ljudi nailaze u prihvaćanju cjelevite poruke evanđelja života. Ali ne mogu a da ne pozovem na vjernost konkretnoj i odvažnoj zauzetosti svakog kršćanina: rađati nadu i nebo činiti vjerojatnim.

Evanđelje, prije nego što je knjiga napisana tintom, jest knjiga oslikana na licima svjedoka Uskrsnuće. Pokušajmo se, sada, zapitati koja Crkva danas navješta evanđelje i koji su to vjerodostojni svjedoci. Zar nisu oslabile riječi nas biskupa, svećenika, redovnica, redovnika, teologa, pastoralnih djelatnika i ojačale riječi "siromaha"? Naime, njihovo je kraljevstvo nebesko! Bogati materijalnim dobrima, znanjem i spoznajom, povjerenjem u tehniku i tehnički napredak ne osjećaju potrebu za obraćanjem Bogu. "Siromasi", naime, osjećaju potrebu zatražiti Božju pomoć. Moderna propaganda anarhistica, ateista, radikalnih racionalista propovijeda da se može biti sretan i bez Boga; štoviše, kažu: da bismo bili sretni i bez moralnih briga, potrebno je biti bez Boga. Naprotiv, čovječanstvu su potrebni "siromasi" koji će hrabro proglašavati i svjedočiti milosrdnog Boga. Naslutio je ovu pastoralnu hitnost, na svoj proročki način, Ivan Pavao II., koji je bio veliki apostol božanskoga milosrđa. Milosrdnom Bogu je posvetio svoju drugu encikliku, a tijekom svojega pontifikata je bio misionar Božje ljubavi svim narodima. Nakon tragičnih događaja 11. rujna 2001., koji su

Ljubavlju, koja je Bog, i zahvaljujući tome imaju osjećaj vrijednosti... Ova duboka sigurnost rađa u srcu čovjeka snažnu, čvrstu i sjajnu nadu, nadu koja daruje hrabrost da nastave svoj životni hod unatoč promašajima, poteškoćama i kušnjama koje ih prate".

Teolog Th. De Chardin ističe: "Svijet će sutra pripasti, sigurna je stvar, onima koji će zemlji dati veću nadu". Nada je otvaranje mogućega. Ona se odnosi na novo nebo i novu zemlju koji su obećani evandeoskim navještanjem. Kršćanin stvara nadu i približava nebo onda kada živi u isčekivanju poput hodočasnika u tuđini. U pashi/prijelazu oslobođenja staroga Izraela, kada je Andeo Gospodnji prošao, narod je krenuo na put, ostavio tuđinsku zemlju bez oklijevanja i bez objašnjenja. I kršćanin je svjestan da ne živi u svojoj Obećanoj zemlji, da ne živi u postojanosti i pasivnosti dostignutog cilja. Onaj koji se nada živi paradoks da je na ovom svijetu, ali ne i od ovoga svijeta te živeći ga priopćava drugima čar života skrivenog u Kristu. Kršćanska je nada daleko od nejasnog osjećaja da će sve biti dobro i da će zlo biti pobijedeno, a poteškoće prije ili kasnije nestati; ona je pogled koji zna prijeći s onu stranu smrti a da je ne izbjegava, već joj daje značenje u svjetlu Isusova uskrsnuća.

"Život je", zapisao je Benedikt XVI., "poput putovanja na moru povijesti, često mračan i u oluji, putovanje na kojem detaljno istražujemo zvijezde koje nam pokazuju put. Prave zvijezde našega života su osobe koje su znale ispravno živjeti. One su svjetla nade. Svakako, Isus Krist je istinsko svjetlo, sunce koje izlazi usprkos svoj povijesnoj tami. No da bismo stigli do Njega, potrebna su nam i bliža svjetla – osobe koje daruju svjetlo napajajući se na Njegovu svjetlu te tako pokazuju smjer našega prijelaza".

Dragi prijatelji, toliko vadrine i mira koji razoružava ne pozivaju nas samo da vjerujemo u nebo već da nebo učinimo vjerojatnim! Moja uskrsna poruka je u želji da svi vi uzmognete biti uvjereni i vjerni donositelji ove nebeske nade svim ljudima u Domovini. ■

Želim vam sretan i blagoslovjen Uskrs!
Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij u RH



PRECIZNA BOMBA

Izraelska tvrtka Israel Military Industries (IMI) sredinom ožujka javnosti je predstavila svoju preradu aviobombe Mk 82, koja je dobila naziv MPR-500. Riječ je o preradi aviobombe težine 227 kg, kojoj je dodan višestruki sustav navođenja radi postizanja boljeg navođenja bombe na cilj, veće djelotvornosti te smanjenja neželjениh kolateralnih žrtava. MPR-500 je dobio hibridni sustav navođenja koji ujedinjuje lasersko, infracrveno te GPS/INS navođenje. Uz to, obavljena su i određena poboljšanja glave bombe te upaljača da bi se postiglo željeno aktiviranje bombe. MPR-500 je namijenjen za napade na čvrsto utvrđene ciljeve odnosno, prema navodima predstavnika IMI-ja, sposobna je za probijanje višestruko ojačanog betona, što su pokazali 6. ožujka kada je obavljeno testno aktiviranje bombe. MPR-500 koji se temelji na bombi Mk 82 zapravo ima djelotvornost višestruko teže bombe Mk 84.

I. SKENDEROVIC

Foto: IMI



TURSKI BRZI DESANTNI BROD



Tursko brodogradilište ADIK dostavilo je 9. ožujka prvi od osam vrlo brzih desantnih brodova (Landing Craft Tank - LCT) C-151 koji se grade za potrebe turske ratne mornarice. Plovilo je porinuto u listopadu prošle godine dok se preostalih sedam nalazi u različitim fazama gradnje i opremanja te bi trebali biti dostavljeni

u vremenskim intervalima od tri mjeseca. LCT brodove odlikuje duljina preko svega 80 m, širina 11,7 m, maksimalna istisnina 1155 t pri čemu je korisna nosivost tereta 320 t. Propulzijski sustav temelji se na dva dizelska motora svaki snage 2320 kW kojima se postiže maksimalna brzina 20 čv, dok im je doplov 400 Nm pri brzini 16 čv. Autonomija ovih desantnih plovila je sedam dana. Ukupno može primiti 250 vojnika, dok posadu čine 22 mornara i časnika.

Temeljno naoružanje sastoji se od dva topa kalibra 25 mm te jedne strojnica kalibra 12,7 mm dok im je temeljna zadaća ukrcaj, transport i iskrcaj vojske i opreme, spašavanje, ali je namijenjen i civilnim akcijama.

M. PTIĆ GRŽELJ

NJEMAČKA KORVETA MPCS 180

Njemačka agencija za vojnu nabavu, Bundesamt für Wehrtechnik und Beschaffung (BWB), je formulirala službeni prijedlog dizajna i taktičko-tehničkih zahtjeva za višenamjensko borbeno plovilo MPCS 180 (Multi-Purpose Combat Ship), otprije poznat kao projekt korvete K131. U skladu s izjavama njemačka ratna mornarica planira završiti projekt nove klase MPCS 180 te potpisati ugovore za njezinu gradnju do 2016. Industrijski analitičari navode da su termini

ski planovi za dodjeljivanje ugovora u najmanju ruku izazov, ali ne i nerealni. Iako osnovne brodograđevne karakteristike i temeljne značajke naoružanja nisu objavljene, prema sadašnjim saznanjima

nova klasa navedenih plovila sastojala bi se od šest brodova, a prvi brod u klasi bi ušao u operativnu uporabu mornarice u razdoblju 2019.-20.

M. PTIĆ GRŽELJ



RUSIJA OBNAVLJA S-400 TRIUMF

Početkom ožujka ruski mediji objavili su da rusko ministarstvo obrane kreće u projekt obnove svog protuzračnog sustava S-400 Triumf. Riječ je o nabavi veće količine novih projektila kojima će biti opskrbljene postojeće bitnice sustava S-400. Prema određenim procjenama u ruskim medijima to su projektili tipa 9M96, 9M96E2 te 40N6E.

Sam sustav S-400 Triumf čini okosnicu ruskog obrambenog proturaketnog štita i to najmanje do 2020., dokad se očekuje završetak razvoja novog sustava pete generacije S-500 Autokrat i njegovo uvođenje u operativnu uporabu. Jednu bitnicu sustava S-400 čini osam lansera s ukupno 32 projektila, uz mobilnu zapovjednu postaju.

Sustav S-400 razvijen je radi presretanja i uništavanja različitih ciljeva u zraku, prije svega balističkih i krstarećih projektila te različitih borbenih aviona i bombardera, a može pratiti ciljeve u zraku koji imaju brzinu do 4,8 km u sekundi. Maksimalni domet mu je 400 km, odnosno 2,5 puta više od njegova prethodnika, sustava S-300PMU-2.

I. SKENDEROVIC



Kontraadmiral Ante URLIĆ, zapovjednik HRM-a



ZAPOVIJEDANJE I NADZOR U VOJNOJ ORGANIZACIJI (III.dio)

Zapovjednik, donoseći odluku, mora uzeti u obzir sve čimbenike koji bi mogli utjecati na proces provedbe operacije. Budući da je rat sukob suprotstavljenih volja, zapovjednik operacije mora prepostaviti da će ga protivnik pokušati prevariti i oduzeti mu inicijativu. Onaj tko pravodobno donese razumnu odluku i provede je na vrijeme, u većini slučajeva ostvaruje odlučujuću prednost. Dakle, pogreška je donijeti odluku prerano ili prekasno

Ključni cilj procesa zapovijedanja i nadzora jest donošenje pravodobnih odluka. Odluka je kratka izjava što će zapovjedništvo kao cjelina poduzeti da bi ispunilo dodijeljenu misiju.¹ Kada je odluka jednom donesena, ona postaje osnova za razvoj plana prema kojem će snage provoditi operaciju. Slavni francuski vojskovođa Napoleon I. rekao je da ništa nije teže i skupocjenije od donošenja odluka.² Proces donošenja odluke je intelektualni proces i traži dosta vremena, napora i racionalnog prosudivanja. U procesu donošenja odluke najveću ulogu ima zapovjednik i njegov stožer.

Proces donošenja vojne odluke nije jednostavan ni lak posao. On je dosta komplikiran, zahtijeva intuiciju i analizu, matematičke kalkulacije i kreativnost da bismo mogli shvatiti što se dogada u području provedbe operacije. Situacija u području operacije gotovo je uvijek neizvjesna i teško je računati na to da će zapovjednik uvijek imati sve potrebne elemente da bi donio najbolju odluku. Kvaliteta donesene odluke u najvećoj mjeri ovisit će o zapovjednikovu *iskustvu, obrazovanju, inteligenciji, odlučnosti i hrabrosti*. Razumna odluka rezultat je ne kvalitete ili količine primljenih informacija već karaktera, stručnog znanja

i iskustva operativnog zapovjednika. Vjerojatno je da će operativni zapovjednik koji ima visoki intelekt, znanje, iskustvo, jaku volju i odlučnost, donijeti razumnu odluku. Operativni zapovjednik s visokim intelektom, ali i previše analitičkim umom može donijeti razumnu, ali i prerau odluku. Operativni zapovjednik koji se drži sloganu ili zbujuje podređene svojom tvrdoglavušću i svojeglavušću vjerojatno neće donijeti razumnu odluku. Oni operativni zapovjednici koji su previše prirođeno oprezni i pokušavaju se pripremiti za svaki mogući slučaj, igrat će na sigurno, ali rijetko će biti uspješni. Posebna je opasnost kada operativni

zapovjednik ima neke unaprijed stvorene stavove formirane na temelju izoliranih činjenica iz mase prikupljenih informacija. *Operativni zapovjednik s velikom snagom karaktera, zrelosti i sposobnosti za učenje iz svojih pogrešaka ima najbolje preduvjet za uspjeh.³*

Kod donošenja odluke ne postoji univerzalno rješenje za svaku situaciju. Svaka je odluka specifična i zahtijeva stalni intelektualni napor zapovjednika i njegova stožera. U procesu donošenja odluke treba se voditi time da se na osnovi raspoloživih informacija pravilno procijeni situacija i napravi najbolji plan s prihvatljivim stupnjem rizika.

Procesu donošenja odluke zapovjednik može pristupiti analitički i intuitivno. Analitičkim pristupom zapovjednik prikuplja sve relevantne činjenice, određuje kriterije za njihovo vrednovanje, uspostavlja vrijednosti i ocjenjuje različite inačice djelovanja. Usporedbom nekoliko inačica dolazi se do optimalnog rješenja. Karakteristika analitičkog pristupa u procesu donošenja odluka jest temeljito u obradi svih raspoloživih činjenica. Ovakav pristup je dobar kada zapovjednik ima dosta raspoloživa vremena za donošenje odluke. Za ovakav način donošenja odluke iskustvo zapovjednika nema veliku ulogu, već sposobnost dobrog i logičkog prosuđivanja.

Intuitivni pristup u donošenju odluke utemeljen je na intuiciji i oslanja se na sposobnosti zapovjednikova prepoznavanja ključnih elemenata dane situacije. Ovakav način traži brzo prepoznavanje problema i ponudu odgovarajućih mjera za njihovo rješavanje. Intuitivni pristup u procesu donošenja odluke u načelu se primjenjuje kad se ne raspolaze s dovoljno vremenom i kada je odluku potrebno donijeti odmah. Intuitivni način donošenja odluke zamjenjuje cijeli analitički proces i oslanja se na sposobnosti zapovjednikova shvaćanja situacije.

Odluke i razine zapovijedanja

Odluke se donose na svim razinama zapovijedanja: strategijskoj, operativnoj i taktičkoj. U načelu se najmanji broj odluka donosi na najvišoj razini, ali je za

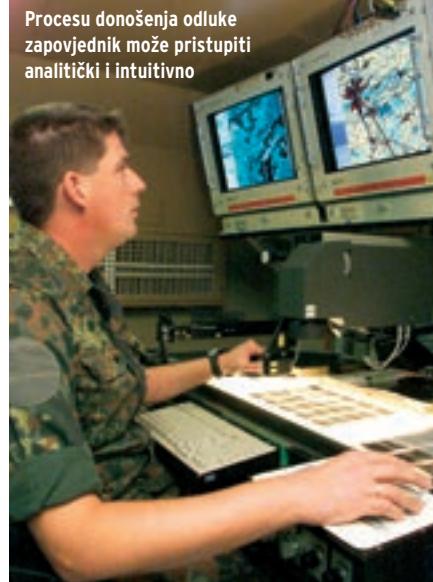
Pošto je sve rečeno i urađeno, najtraženija je zapovjednikova kvaliteta odluka; on mora biti sposoban izdati razumljive zapovijedi i upravljati njihovom realizacijom. Neodlučnost i kolebanje pogubne su za bilo kojeg časnika, u glavnog zapovjednika one su kriminal.

*Feldmaršal Bernard Law Montgomery,
Memoirs, xxi, 1958.*

njihovo donošenje potrebno utrošiti najviše vremena. Što je veća razina vođenja, i važnost donesenih odluka je veća. Da bi se donijela ispravna odluka, potrebno je uzeti u obzir sve raspoložive činjenice, odnosno imati stvarnu sliku operativne situacije. Stvarna slika na operativnoj razini podrazumijeva sintezu strateških i taktičkih informacija koje se odnose na područje odgovornosti operativnog zapovjednika i njegovo područje interesa. Operativni zapovjednik bavi se vojnim i nevojnim aspektima situacije. U skladu s procjenom operativne situacije, donosi konačne odluke nekoliko tjedana ili mjeseci unaprijed. Nasuprot tome, taktički zapovjednik bavi se razvojem situacija, od nekoliko sati do nekoliko dana unaprijed.

Operativni zapovjednici izrađuju tri osnovne vrste odluka⁴: organizacijske, informacijske i borbene.

Organizacijske odluke usmjerenе su na uspostavljanje ustrojbene organizacije, zapovjednog lanca i životnosti. Važna



**Procesu donošenja odluke
zapovjednik može pristupiti
analitički i intuitivno**

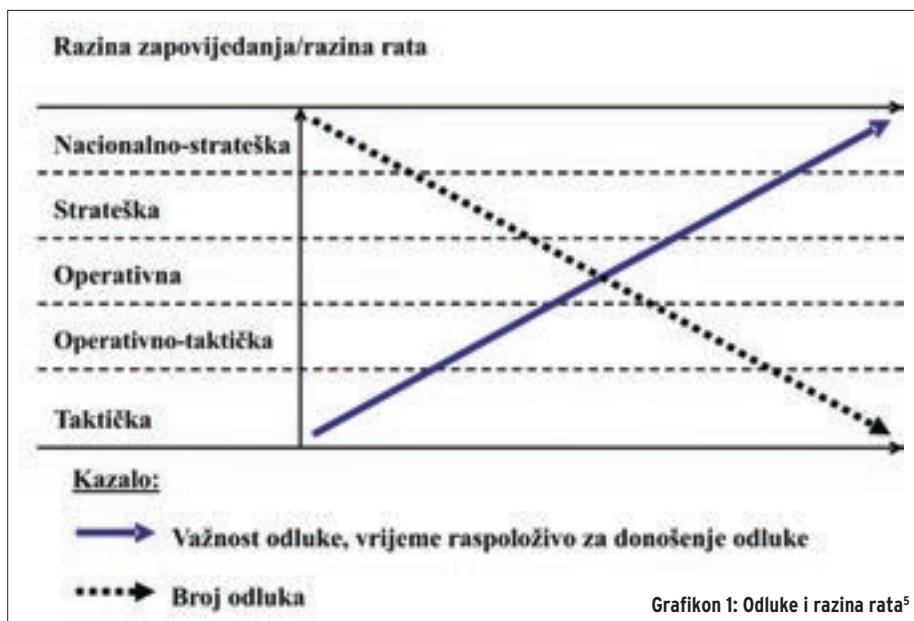
organizacijska odluka prije planiranja velike operacije je odrediti područja odgovornosti i granica za podređene zapovjednike. Organizacijske odluke odnose se na okomiti i vodoravni proces informacija u sklopu lanca zapovijedanja i osiguravaju provedbu borbenih odluka brzo i djelotvorno. Ostale važne organizacijske odluke bave se osiguranjem drugih ugroza i potpora.

Svrha je informacijskih odluka olakšati pristup informacijama potrebnim za donošenje odluka. Operativni zapovjednik treba identificirati izvore informacija i uspostaviti informacijske veze. Osigurava primanje širokog raspona informacija od unutarnjih do vanjskih izvora. Izrada informacijskih odluka pravilno je organiziranje protoka informacija, do i od operativnog zapovjednika.

Borbene odluke slobodan je izraz za odluke koje donese zapovjedni ešelon koji se izravno ili neizravno bavi angažiranjem borbene snage preko spektra sukoba. U smislu posljedica borbenih odluka za stanje na terenu, strateške, taktičke i operativne borbene odluke su različite. Najveće nacionalno ili savezničko (koalicijsko) vodstvo normalno donosi strateške odluke, koje utječu na tijek i ishod sukoba ili rata u cjelini. Odluke za započinjanje neprijateljstava, napad ili obranu, prekid neprijateljstava, potpisivanje prekida vatre odnosno zaustavljanje borbi primjeri su strateških odluka. Otvaranje nove linije ili pokretanje nove kampanje također zahtijeva odluku najvišeg strateškog vodstva.

Taktičke odluke obično izrađuje taktički zapovjednik. Njihov cilj je utjecati na planiranje, pripremu i vođenje taktičkih djelovanja. Ove odluke su često donesene u situacijama velikog stresa, straha, ili čak smrtnе prijetnje. Taktički zapovjednik ima malo ili gotovo nimalo raspoloživog vremena za donošenje odluka. Međutim, važnost taktičkih odluka i njihov mogući utjecaj je mnogo manji od onih na operativnoj i strateškoj razini. Pogreške napravljene na taktičkoj razini obično se mogu ispraviti.

Operativne odluke donose operativni ili operativno-taktički zapovjednici.



Imaju veliki utjecaj na kampanju ili glavnu operaciju tijekom faza planiranja, pripreme i provedbe. Najvažnije operativne odluke operativnog zapovjednika u glavnoj borbenoj fazi kampanje ili glavnoj operaciji odnose se na promjene u prvočitnim ciljevima, pomak od napada prema obrani, pomak od područja glavnog napora ili točke glavnog napada (obrane), koncentraciju ili raspršivanje, manevr ili protumanevr, uporabu ili neuporabu taktičke ili operativne vatre, promjenu u sekvensiranju ili sinkronizaciji, pomak u fazama, zapovijedanje operativne stanke, angažiranje operativnih pričuva, progon ili protuprgon i konsolidacija operativnih i strategijskih postignuća. Ostale operativne odluke namijenjene su za promjenu, preinaku ili opoziv odluka od podređenih zapovjednika, ako njihove odluke i djelovanja ugrožavaju ukupno ostvarenje misije. Operativne odluke u posljeprijateljskoj fazi kampanje relativno su rijetke, ali su također kritične za uspješnu konsolidaciju strateškog uspjeha dostignutog tijekom glavne borbene faze. One uključuju odluku za razoružavanje protivničkih većih snaga, uhićenje i pritvaranje vođa poraženog protivnika, ponovno angažiranje prijateljskih snaga u drugi dio operativnog područja, njihovim uvođenjem u borbu

s pobunjenicima ili planiranjem i provođenjem obmane.

Priroda operativne odluke ne mijenja se ako najviše političke ili vojnostrateške vlasti donose odluke koje posredno utječu na planiranje ili provedbu kampanje ili glavne operacije. Međutim, najviše političko vodstvo ne bi se trebalo miješati u

Pomoću modernih zapovjedno-informacijskih sustava, koji zapovjednicima danas stoje na raspolaganju, moguće je izgraditi informacijsko-komunikacijsku mrežu koja uspješno spaja sve razine zapovijedanja u jedinstvenu cjelinu. Iako moderna tehnologija pruža mnoge prednosti koje se danas rabe u sustavu vođenja i zapovijedanja, malo je vjerojatno da će za uspjeh vojne operacije ona sama biti odlučujuća. Sustav vođenja i zapovijedanja je toliko kompleksan i ne može se težišno osloniti samo na tehnički aspekt. Ratovi koji su vođeni u novije vrijeme pokazali su da danas, a ni u buduće, uspjeh vojne operacije neće ovisiti samo o modernoj tehnologiji, već jedino o umijeću vođenja i zapovijedanja. Da bi se postigao uspjeh u borbi, nije dovoljan samo tehnološki napredak. Potrebna je dobra organizacijska i operativna struktura koja će omogućiti veću mobilnost i nadzor postrojbi za vrijeme njihova angažiranja.

donošenje i donositi operativne odluke. Takve odluke trebalo bi donositi operativni zapovjednik koji je opunomoćen ovlastima i odgovornošću da to radi.

Operativne, pa čak i najosnovnije taktičke odluke, u praksi često donosi najviše političko ili vojnostrateško vodstvo. Ponekad takve odluke nisu štetne za kampanju ili glavnu operaciju, ali često mogu nanijeti mnogo štete. Ako političko vodstvo nema povjerenja u sud i sposobnosti operativnog zapovjednika, onda ga treba zamijeniti. Lanac zapovijedanja mora se poštovati sve vrijeme, a ne treba ga kršiti po vlastitoj volji. Političko vodstvo može nametnuti promjenu odluke operativnog zapovjednika samo ako njegova odluka prijeti da će potkopati cijeli vojni napor, ili bi mogla rezultirati ozbiljnim i neprihvatljivim političkim posljedicama.

Operativni zapovjednici također ne bi trebali donositi taktičke odluke koje pripadaju njihovim podređenim zapovjednicima; još je gore ako operativni zapovjednici, osim operativne, zapovijedaju i na taktičkoj razini.

Odluke operativnog zapovjednika mogu ponekad imati neželjeni utjecaj na strategijsku razinu. To se može dogoditi ako vrhovno političko vodstvo ne obraća pozornost ili je nevoljno nametnuti nužni nadzor na odluke podređenih operativnih zapovjednika.

Donošenje razumnih odluka zahtijeva da operativni zapovjednici imaju točne, relevantne i pravodobne informacije o svim aspektima strateške ili operativne situacije. Operativni zapovjednik treba imati dosta iskustva, dobru logiku prosudivanja i mnogo mudrosti. To su kritični preduvjeti za uspjeh na bilo kojoj razini zapovijedanja, a posebno na operativnoj i strateškoj. Posljedice odluka donesenih na te dvije razine mnogo su šire i imaju jači utjecaj od onih koje donešene taktički zapovjednik. Operacijske odluke moraju biti donesene u kratkom roku, ali njihov utjecaj često će se osjetiti odmah. Nove informacijske tehnologije omogućavaju operativnom zapovjedniku da brže reagira i prilagodi se situaciji te da prilagodi

ili promijeni odluke podređenih zapovjednika ako takve odluke ugrožavaju uspjeh cjelokupne operacije. Operativni zapovjednik ipak treba dati dovoljno slobode podređenim zapovjednicima da mogu rabiti inicijativu i energiju u obavljanju dodijeljenih im zadaća.

Organizacija zapovijedanja i nadzora

Bez obzira na to je li riječ o ratnim ili neratnim operacijama, zapovjednik nadgleda i usmjerava djelovanja svojih snaga sustavom zapovijedanja i nadzora. Ovaj sustav putem lanca zapovijedanja osigurava povezivanje snaga sa svim drugim snagama koje sudjeluju u provedbi operacije. Za sustav zapovijedanja i nadzora ključna je vlastita organizacija zapovijedanja i nadzora. Ona zapovjednim lancem povezuje zapovjednike svih razina putem informacija na osnovi kojih se donose odluke te potporom zapovijedanja preko koje se zapovijedanje i nadzor realiziraju.

Snage su organizirane tako da jasno definiraju strukturu ovlasti i odgovornosti. Način organizacije snaga temelje za uspostavljanje crte zapovijedanja i nadzora, odnosno definiranja zapovjednih odnosa. Snagama, tj. namjenski organiziranim snagama dodjeljuju se točno određene zadaće. Tako svaki ustrojbeni element ima svoju zadaću koju mora ostvariti tijekom operacije. Međusobne veze ovako organiziranih snaga uspostavljaju se zapovjednim lancem kojim su regulirane ovlasti i odgovornosti. Svaki zapovjednik niže razine odgovoran je za provedbu svojih zadaća zapovjedniku više razine.

Izgrađivanje djelotvorna zapovijedanja i nadzora

Da bi zapovijedanje i nadzor bili djelotvorni, zapovjednici svih razina moraju se nositi sa svim neizvjesnostima koje vladaju u okružju. Djelotvorno zapovijedanje i nadzor mora osigurati svim zapovjednicima jasno razumijevanje njihove zadaće prije i tijekom provedbe operacije. Preduvjet za uspješan sustav zapovijedanja i nadzora su *kvalitetni ljudski potencijali*, provedba nadzora,

Da bi se smanjilo stalno upletanje i davanje mnogobrojnih instrukcija za djelovanje, odnosno da bi se operacija uspješno provela, nužno je ostvariti suradnju svih sudionika operacije. Budući da se bojna djelovanja odvijaju brzim ritmom, nužna je stalna neizravna komunikacija i razumijevanje nadređenog zapovjednika s podređenim. Neizravna komunikacija osigurava bolje razumijevanje provedbe zadaće, izgrađuje timski rad, stvara međusobno povjerenje i omogućuje bolje usklađivanje djelovanja različitih sastavnica što pridonosi uspješnjem ostvarenju željenog cilja. Sposobnosti neizravne komunikacije i razumijevanja treba stalno izgrađivati obukom i vježbom na svim razinama vođenja i zapovijedanja.

jedinstvo nastojanja, decentralizirano odlučivanje i provedba, inicijativa podređenih i neizravna komunikacija i razumijevanje.

Ljudski čimbenik je ključ zapovijedanja i nadzora. Ljudi su ti koji upravljaju procesima i vode događaje da bi se ostvario proces zapovijedanja i nadzora. Bez obzira na suvremenu tehnologiju koja zapovjedniku olakšava proces

zapovijedanja i nadzora, ljudski čimbenik nezamjenjiv je u cijelom ovom procesu. Ako bismo se oslonili samo na tehnološku stranu u procesu zapovijedanja i nadzora, napravili bismo veliku pogrešku. Moderna tehnologija može olakšati cijeli ovaj proces, ali ne može zamijeniti profesionalnu ljudsku prosudbu. Uspješno se zapovijedanje i nadzor uz tehnologiju mora osloniti na ljudski čimbenik koji će najbolje razumjeti zapovjednikove namjere, djelotvorno primijeniti odgovarajuće doktrinarne i taktičke postupke i osigurati timski rad u rješavanju najtežih problema. Čovjek je taj koji ima jedinstvene sposobnosti kao što su *inicijativa, hrabrost, kreativnost, prosuđivanje, odlučnost i nepokolebljivost*, a potrebni su u prevladavanju svih neizvjesnosti u području provedbe operacije.

Da bi smanjio neizvjesnosti u provedbi zadaće, zapovjednik rabi sustav nadzora kojim utvrđuje jesu li podređeni zapovjednici pravilno shvatili dobivenu zadaću. Nadzorom viši zapovjednik se uvjerava da je njegovu namjeru

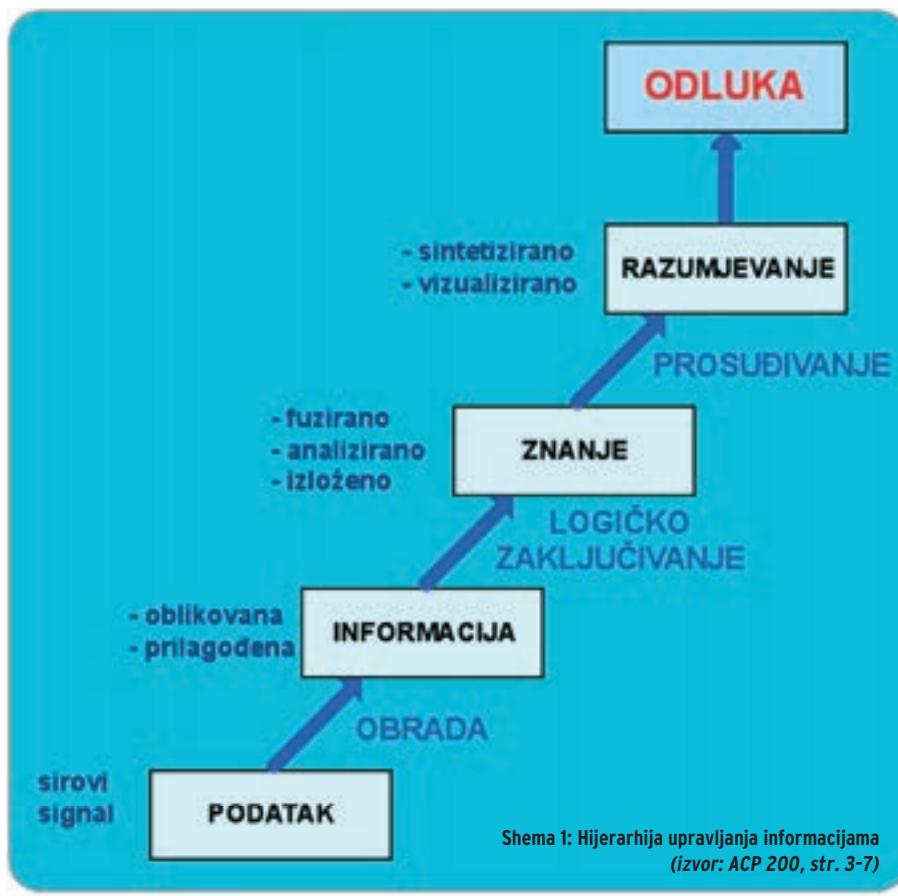




Foto: US Navy

Zbog složenosti modernog načina vođenja rata, postojanje zajedničke vizije temelj je za decentralizirano odlučivanje i provedbu

pravilno shvatila strana koja je provodi. Zapovjednik se pritom ne mijese u način njezine provedbe, već to prepusta podređenim zapovjednicima. Zapovjednik nadzorom provodi svoj autoritet u osiguranju uspješna funkciranja svih sastavnica i stvaranju zajedničkog napora provedbe zadaće.

Jedinstvo nastojanja je bitno radi osiguranja pravilne predodžbe, vizije i smjernica zajedničkog djelovanja pomorskih snaga. Tako zapovjednik uspostavlja ciljeve za svoje snage, planira i usmjerava njihovo djelovanje, organizira snage za provedbu zadaće i zapovijeda putem uspostavljenog zapovjednog lanca. Jedinstvo nastojanja znači da zapovjednik koordinira sa svojim podređenima sve ono što mu je bitno da bi ostvario krajnji cilj. Jedinstvo nastojanja ne podrazumijeva kruti i centralizirani nadzor, već suradnju i koordinaciju

Svaki način donošenja odluke ima svoje prednosti i nedostatke. Analitički pristup je studiozniji, primjenjuje se kad imamo dosta vremena na raspolaganju, uzima u obzir sve činjenice i prikupljene informacije koje se mogu obraditi i analizirati. Ovakva spoznaja situacije osigurava i simulacijsku provjeru donesene odluke, budući da vrijeme nije ograničavajući čimbenik. Intuitivni pristup u procesu donošenja odluke primjenjuje se kada se situacija u prostoru provedbe operacije brzo mijenja i kada je nužno donošenje brze odluke radi usmjeravanja vlastitih snaga i očuvanja ritma provedbe operacije. Moglo bi se reći da je intuitivni pristup procesa donošenja odluke vremenski skraćen analitički pristup koji se formira u glavi zapovjednika kao reakcija u odgovoru na brzo poduzetu akciju.

s podređenima i njihovo zajedničko usmjeravanje prema ostvarenju krajnjeg cilja. Jedinstvo nastojanja podrazumijeva da sve sastavnice koje su uključene u proces provedbe djeluju usklađeno i koordinirano da bi se osigurala i ostvarila zajednička vizija.

Zbog složenosti modernog načina vođenja rata, postojanje zajedničke vizije temelj je za decentralizirano odlučivanje i provedbu. Podređeni zapovjednici na različitim razinama odlučivanja moraju razumjeti namjeru glavnog zapovjednika i sve snage, koristeći se vlastitom inicijativom, usmjeriti k njezinu ostvarenju. Iako je provedba zadaće decentralizirana i prepustena nižim zapovjednicima, to ne umanjuje odgovornost glavnog zapovjednika. Tijekom provedbe zadaće glavni zapovjednik obvezan je pratiti provode li se sve aktivnosti u skladu s njegovom zapovijedi radi održanja

jedinstva napora u provedbi decentraliziranih operacija.⁶ Zapovijed za zadaću nižim postrojbama oblik je decentralizacije odlučivanja i provedbe. Njome se određuje koje ciljeve treba ostvariti i svrhu cilja koji treba postići a da se određuje način ostvarenja.

Inicijativa u provedbi zadaće prepuna je podređenim zapovjednicima zbog složenosti i nepredvidivosti ugroza s kojima se susrećemo u provedbi operacija. Da bi se održala inicijativa, podređeni zapovjednici moraju surađivati i provoditi zapovijedi koje su u skladu sa zapovjednikovom vizijom. Oni najbolje mogu procijeniti situaciju, jer se nalaze u području provedbe operacije, i donijeti pravodobne odluke na koje treba reagirati bez čekanja odobrenja glavnog zapovjednika. Osiguranje inicijative zapovjednim lancem vrlo je bitno, jer osigurava uspješnije djelovanje bez čekanja smjernica nadređenog zapovjednika.

Stalno usavršavanje

Suvremena tehnologija i organizacijska kompleksnost oružanih snaga nameću potrebu stalnog usavršavanja sustava vođenja i zapovijedanja.

Zapovijedanje i nadzor, i kao proces i kao sustav, osigurava pogled u prirodu vojnog problema, traži razumijevanje

vlastite situacije, dobrih i loših strana sustava s kojim se upravlja te razumijevanje protivničkih mogućnosti, namjera i slabosti. Da bi zapovijedanje i nadzor bili djelotvorni, mora postojati uzajamno razumijevanje zapovjednika na svim razinama, razumijevanje koje je samo po sebi temeljeno na znanosti (doktrini), timskom radu i povjerenju. U sustavu zapovijedanja i nadzora također se moraju jasno identificirati ciljevi, a da bi zapovjednik u harmoničnom djelovanju s različitim elementima vlastitog sustava mogao ostvariti željeni cilj.

Zapovjednik ima ključnu ulogu u upravljanju C2. On vodi procese i ima krajnju odgovornost za postizanje cilja, provodi autoritet nad organizacijom i donosi konačnu odluku. Zbog toga je sustav zapovijedanja i nadzora najvažnija aktivnost u funkcioniranju vojne organizacije u miru i u ratu. Mnoge studije su rađene na temu sustava vođenja i zapovijedanja i u njima su dani različiti pogledi o ulozi zapovjednika na različitim razinama vođenja i modernoj tehnologiji kojom se zapovjednici služe. Sve ove studije pokazale su da je ljudska komponenta sustava vođenja i zapovijedanja nezamjenjiva. Tehnologija ne može zamijeniti ljudsku komponentu koja ima prvorazrednu ulogu i odlučujuća je za

uspjeh sustava vođenja i zapovijedanja u vojnim operacijama. Da bi bio uspješan, zapovjednik mora umijećem donošenja odluke motivirati i izravno utjecati na sve časnike da se angažiraju u procesu provedbe zadaća. On mora imati viziju onoga što želi, razumjeti vojnu znanost (doktrinu), vojnu vještinsku, koncepte, zadaće, prioritete i dodijeljene resurse. Isto tako mora procijeniti sposobnosti svojih ljudi, situaciju i rizike, imati jasnu sliku aktivnosti koje se odvijaju i znati što se događa u sustavu zapovijedanja i izvan njega. Osim toga on mora biti glavni inspirator svojim snagama da provedu zadaću, jer njegov uspjeh u velikoj mjeri ovisi o njegovim podređenima. ■

Izvori

1. Vego, M., *Joint Operational Warfare: Theory and Practice*, 20. rujna 2007.
2. Ibid
3. Ibid
4. Ibid
5. Ibid
6. "Temeljni zahtjev decentraliziranih operacija u općem ratu je unaprijed planirani odgovor u skladu sa zajedničkim razumijevanjem doktrine. Lord Nelson nije pobijedio kod Trafalgara zbog toga što je imao veliki plan. On je pobijedio zato što su njegovi zapovjednici potpuno razumjeli taj plan i svoje mjesto u njemu mnogo prije od planirane provedbe. Morate biti spremni poduzeti akciju... kada se ispunе određeni uvjeti, ne možete očekivati upute od minute do minute..." Viceadmiral Henry C. Mustin III, U.S. Navy, zapovjednik 2. flote, *Bojni naputci*, 1986.

Zapovjednik ima ključnu ulogu u upravljanju C2



NEVIDLJIVI BOMBARDERI

Stealth (nevidljivi, odnosno sa smanjenom radarskom zamjetljivošću) zrakoplovi su koji se koriste stealth tehnologijom da bi izbjegli otkrivanje neprijatelja u kombinaciji interferencije s radarem i smanjene vidljivosti na infracrvenom području te audio/video i radiofrekvencijskom spektru. Razvoj tehnologije smanjenja radarske vidljivosti je započeo u Njemačkoj još za vrijeme II. svjetskog rata. Najpoznatiji zrakoplovi današnjice koji se koriste stealth tehnologijom su: F-117 Nighthawk (povučen iz opreativne uporabe), B-2 Spirit, F-22 Raptor i F-35 Lightning II.

Američko ratno zrakoplovstvo (USAF) želi nove bombardere opremljene tehnologijom XXI. stoljeća, što podrazumijeva materijale koji su još manje vidljivi

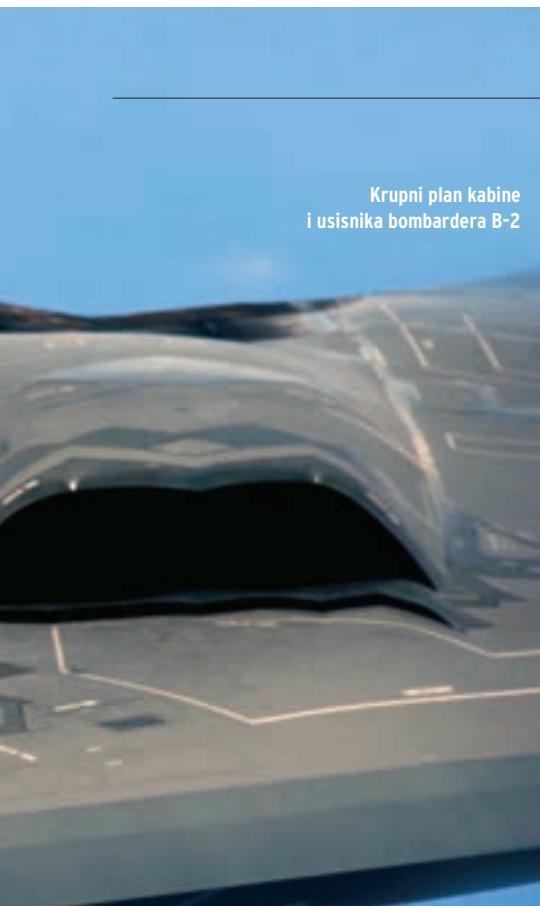
radarima te napredno naoružanje, a po mogućnosti bi nova generacija trebala biti prilagođena i za besposadno djelovanje. Borba za prevlast u izradi bombardera nove generacije vodi se između Northrop Grummana i koalicije Boeing-Lockheed Martin. Cilj je proizvesti nevidljivi bombarder, srednjeg doleta do 2018. godine. Koncept tvrtke Northrop je sličan izgledu njihova postojećeg projekta X-47B. Sadašnji nevidljivi bombarder B-2, potpomognut dopunjavanjem goriva u letu od letećih tankera, može letjeti i obavljati misije u trajanju od 44 sata. Za to vrijeme može doletjeti s jedne na drugu stranu svijeta, pogoditi mete rabeći precizno navođeno streljivo te preletjeti preko neprijateljskog područja neprimijećen. Softverski ih pokreću procesori Intel

286 koji su 1982. bili vrhunac tehnike, ali danas su zastarjeli. To je jedan dokaz koliko je flota nevidljivih bombardera vremešna te joj treba pomlađivanje.

Bolji bombarder

Ratno zrakoplovstvo planira proizvesti veće bombardere bazirane na stealth tehnologiji da bi mogli umiroviti postojeću flotu zrakoplova B-2. Boeing i Lockheed trenutačno zajedno rade na projektu novog bombardera te vode utrku za preuzimanje tržišta s tvrtkom Northrop Grumman koja je proizvela sadašnji B-2. Za sada se još ne zna puna lista sa zahtjevima koji su postavljeni pred projektante, ali temeljni zahtjevi koji jednostavno slijede evoluciju vojne zrakoplovne tehnologije, uglavnom su jasni.

Krupni plan kabine i usisnika bombardera B-2



Američko ratno zrakoplovstvo (USAF) želi nove bombardere opremljene naprednim tehnologijama, što podrazumijeva materiale koji su još manje vidljivi radarima te precizno naoružanje

Novi bombarder mora postizati dozvučne brzine s mogućnošću doleta 3000 km prije dopunjavanja gorivom u zraku i mora imati mogućnost nošenja ubojnih sredstava težine do oko 12 tona, i s potporom za nuklearno naoružanje. Zrakoplov bi trebao imati oblik tzv. letećeg krila kao i B-2, dakle bez okomitog repa što smanjuje refleksiju od skeniranja radara.

Poboljšanja

Isto tako, treba ostvariti poboljšanja u dva ključna područja - dizajnu aviona i materijalu kojim je avion obložen. Zahvaljujući tim ključnim inovacijama, obris bombardera na radaru je uvelike umanjen što daje veliku borbeno-taktičku prednost u ratnim operacijama.

B-52 je stari, radni američki bombarder koji nosi širok spektar naoružanja te ima najveći dolet bez dodatnog punjenja gorivom.

B-1B je višefunkcijski bombarder velikog doleta, sposoban za interkontinentalne misije bez dopune gorivom. Promjenjiva geometrija krila i četiri turbofan motora s dodatnim izgaranjem daju mu odlične letne karakteristike. Nosi širok spektar ubojnih sredstava. B-2 Spirit je teški bombarder, jedini u floti koji se koristi naprednom stealth tehnologijom smanjene radarske vidljivosti. Ima izgled letećeg krila, a uz konvencionalno naoružanje može nositi i nuklearno.

Usporedbe radi, današnji nevidljivi bombarderi imaju obris manje ptice na zaslonu radara. Naprednim računalnim programima može se postići još bolji oblik zrakoplova tj. stupanj nevidljivosti za radare. Veliku ulogu u tzv. nevidljivosti ima materijal kojim se avion oblaže. B-2 je obložen oblogom koji u sebi sadrži sićušne kuglice obložene feritom. Ferit je intersticijska čvrsta otopina ugljika u alfa-željezu (α -Fe) s volumno centriranom kubičnom kristalnom strukturonom. Stealth tehnologija radi tako da radarski pretraživački valovi induciraju magnetsko polje koje na površini aviona

pretvara pristiglo elektromagnetsko zraчењe (radarski signal) u toplinu.

Problem je u tome što je taj površinski sloj osjetljiv u uporabi, vrlo lomljiv te često dolazi do oštećenja kod loših vremenskih uvjeta. Nova će generacija bombardera imati radarsko upijajući sloj koji može podnijeti teže uvjete održavanja i leta. Dodatne prednosti u odnosu na današnje bombardere su i preuzete karakteristike od postojećih letjelica, kao što je F-22 Raptor.

Djelovanje

Rakete tipa zrak-zrak će obraniti bombarder od napada lovačkih zrakoplova, a mogućnost ugradnje mikrovalnog ili laserskog sustava naoružanja uništavat će dolazeće projektili ili radarske postaje na tlu. Za borbene misije koje su visokorizične, a za koje nevidljivost nije ključna, bombarder leti u taktičkoj skupini zrakoplova različitih inačica i namjena.

Taktičku skupinu čine lovačke inačice koje okružuju bombarder i štite ga od mogućih napada iz zraka i sa zemlje, a naoružani su vođenim projektilima zrak-zrak i zrak-zemlja.

Sadašnju bombardersku flotu Američkog ratnog zrakoplovstva čine tri inačice: B-52, B-1B i B-2. Više od polovice te flote čine vremešni avioni B-52, od kojih su neki stari i 50 godina. Sve tri inačice imaju velik raspon djelovanja i veliku bojnu nosivost, a planirani su za borbenu upotrebu do 2018. godine. ■



Zajednički let najstarijeg i najmlađeg aviona u bombarderskoj floti B-52 i B-2

U Afganistanu su prisutne međunarodne vojne snage, uključujući i pripadnike hrvatskih Oružanih snaga, koje održavaju mir u zemlji, no zemlja još uvijek nema trajnu stabilnost

AFGANISTAN 1989. -

Američki vojnik iz helikoptera Chinook promatra panoramu provincije Khost u istočnom Afganistanu

Foto: US Army



Na Ženevskoj konferenciji zaključenoj u travnju 1988., predstavnici Afganistana, Pakistana, SSSR-a i Sjedinjenih Država su potpisali sporazum koji je trebao okončati rat i stranu vojnu nazočnost na afganistanskom tlu. No u Ženevi nisu bili predstavnici mudžahedina, čijih je sedam najvažnijih skupina u susjednom Pakistanu formiralo vladu u egzilu. Konferencija također nije riješila ni budućnost poslijeratne vlade u Kabulu, već je na vlasti ostavljen promoskovski režim Mohammada Najibullah-a.

Odlaskom sovjetskih postrojbi, položaj kabulskog režima se drastično pogoršao. Iako se pretpostavljalo da će Najibullahov režim bez sovjetskog zaleda brzo kolabirati, to se ipak nije

dogodilo, već je afganistska vojska još tri godine odolijevala ofenzivama razjedinjenih mudžahedinskih skupina. Postojeće rivalstvo i političko razilažeњe između različitih mudžahedinskih skupina je onemogućavalo koordiniranu ofenzivu te je do kraja 1990. nada u brzu pobjedu isparila, a Najibullahove snage su čak vratile nadzor nad nekim izgubljenim dijelovima zemlje.

Pad Najibullaha

Međutim, ravnoteža u afganistanskom građanskom ratu je definitivno narušena nestanjem SSSR-a s pozornice svjetske povijesti. U rujnu 1991. su SSSR i SAD potpisali sporazum o konačnom prekidu vojne pomoći zaraćenim stranama,

čime je završeno razdoblje izravnog angažiranja velesila u afganistanski rat. Prestanak sovjetske pomoći je nepovratno oslabio Najibullahov režim te je njegova sudbina zapečaćena u siječnju 1992. odmetnjem generala Dostuma koji je ušao u savez s mudžahedinskim zapovjednikom šahom Massoudom iz Rabannijeve skupine. Vojske dvojice ratnih vođa su sa sjeverozapada napredovale prema Kabulu te je konačno 16. travnja 1992. Najibullah odstupio s vlasti i pronašao utočište u kampu UN-a u Kabulu. Padom Najibullahove vlade je nakon više desetljeća potpuno nestao sovjetski, odnosno ruski utjecaj u Afganistanu, međutim zemlja time nije ušla u razdoblje trajnog mira.

Nekoliko mudžahedinskih skupina je 1992. formiralo prijelaznu vladu na čelu s Tadžikom Rabannijem i šahom Massoudom kao ministrom obrane. Zbog političkih težnji moćnog paštunskog lidera Gullbudina Hekmatyara iz skupine Hezbi-i-Islami, nezadovoljnog dominacijom Tadžika i Uzbeka u prijelaznoj vlasti, u Kabulu izbjegaju sukobi između Massoudove i Hekmatyarove skupine. Massoudove snage su nakon zarobljavanja nekoliko velikih garnizona afganistanske vojske na sjeverozapadu zemlje bile dobro naoružane, a Hekmatyar nije uspio osigurati potporu drugog mudžahedinskog vode Younisa Khalisa. Tako su nakon nekoliko tjedana borbi Hekmatyarovi borci bili potisnuti iz Kabula. Unatoč protjerivanju Hekmatyarovih snaga, napadi na grad su uz kratkotrajan prekid 1993. nastavljeni i idućih godina. U zemlji su potpuno nestale institucije civilne vlasti, ekstremno siromaštvu je bilo masovno rasprostranjeno, a stvarnu vlast u većini regija i gradova su preuzeли lokalni vojni zapovjednici.

Pojava talibana

Jedna od mudžahedinskih skupina koje su nastale u turbulentnom razdoblju sredine devedesetih godina su talibani. Talibanski pokret je organiziran u jesen 1994. među uglavnom mlađim etničkim Paštunima na jugu zemlje. Lako su zadobili potporu među Paštunima te su postupno širili teritorij pod



nadzorom pa do kraja 1995. nadziru polovinu zemlje, a nakon jednogodišnje opsade 1. rujna 1996. zauzimaju i glavni grad te ruše Rabannijevu vladu.

Talibanski se režim brutalno obraćunao s političkim protivnicima, a bivši predsjednik Najibullah je otet iz utočišta u UN-ovu stožeru u Kabulu te obešen na glavnom gradskom trgu. Uvedeno je strogo šerijatsko pravo i zemlja je zatvorena od svih vanjskih utjecaja i pretvorena u utočište islamskim ekstremistima iz cijelog svijeta. Svakako najvažnija teroristička skupina koja je imala baze pod zaštitom talibanskog režima bila je Al-Qaida na čelu s kontroverznim saudijskim milijunašem Osamom bin Ladenom. U ljetu 1998. su kampovi za obuku Al-Qaide na afganistanskom teritoriju prvi put bili meta američkog raketnog napada, izvedenom u odmazdi za napade na američka veleposlanstva u Keniji i Tanzaniji. U srpnju 1999. SAD je

uveo sankcije talibanskom režimu zbog potpore međunarodnom terorizmu i skrivanja Bin Adena.

U međuvremenu je nakon gubitka Kabula jedini dio Afganistana izvan nadzora talibana bio sjever zemlje pod nadzorom šarolike protatalibanske koalicije nazvane Sjeverni savez. Međutim, njegov vojni utjecaj je bio ograničen na mali prostor duž sjeverne granice koji je početkom 1997. gubitkom posljednjeg velikog grada Mazar-i-Sharifa bio sведен na nepristupačna planinska područja.

Od 11. rujna...

S obzirom na to da je odgovornost za terorističke napade na Sjedinjene Države od 11. rujna preuzela teroristička mreža Al-Qaida, Afganistan je postao prvorazredni strateški interes za Sjedinjene Države. Pošto je vođa talibanskog režima Mula Omar početkom listopada 2001. odbio američki zahtjev za izručenjem prvog čovjeka Al-Qaide Bin Adena, 7. listopada američki i britanski zrakoplovi počinju masovne zračne napade na položaje talibanske vojske i baze Al-Qaide diljem Afganistana. Uz američku zračnu i logističku potporu Sjeverni savez je 13. studenog pobjedno ušao u Kabul, a posljednje veliko talibansko uporište grad Kandahar na jugu se predao sredinom prosinca.

Nakon rušenja talibanskog režima težište savezničkih ratnih operacija se premjestilo na područja duž pakistanske granice gdje se pretpostavlja postojanje baza Al-Qaide.

U prosincu 2001. je na međunarodnoj konferenciji u Bonnu formirana prijelazna vlasta što je uključila sve etničke zajednice i na kojoj je za predsjednika imenovan paštunski političar Karzai, koji je 2004. potvrđen i na predsjedničkim izborima. U Afganistanu su prisutne međunarodne vojne snage, uključujući i pripadnike hrvatskih Oružanih snaga, koje održavaju mir u zemlji, no zemlja još uvijek nema trajnu stabilnost. Nakon 2006. ponovno počinje rasti talibanski utjecaj u zemlji te se konflikt pojačava zbog čega je 2009. povećan američki vojni kontingent. ■



Prosovjetskog predsjednika Afganistana Najibullahu (u sredini) talibani su na kraju likvidirali u središtu Kabula

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM
OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Iz razgovora Vojislava Šešelja sa Srbima u Benkovcu studeni 1991. (II. dio)

Nastavak razgovora Vojislava Šešelja sa Srbima u Benkovcu 23. studenoga 1991., koji je prikazan u prethodnom broju *Hrvatskog vojnika*, pokazuje da je Vojislav Šešelj podržao Slobodana Miloševića, vjerujući da i on radi na tome da "Srbija obuhvati sve srpske teritorije", te da je "krnja ("skraćena") Jugoslavija" zapravo bila istoznačica za "veliku Srbiju", koja je trebala obuhvatiti i hrvatske gradove Zadar i Šibenik.

Vojislav Šešelj: I to ti je dovoljno i ostani uz njega do kraja rata i ne vodi politiku, vojniče ne vodi politiku. Evo ti ovih mojih momaka, gde je Zoran Stojanović, gde mi je Ljubiša, gde je ovaj Kića? S koliko sam se momaka iz četničkog pokreta sukobio, jer su oni učestvovali u demonstracijama devetog marta, ja sam unapred to osudio. Kol'ko ih je bilo? Pa malo vremena prođe, pa su shvatili šta je suština, pa su shvatili da je to podvala, da smo se mi priključili Vuku Draškoviću devetog marta pao bi Milošević. Da je pao Milošević, Srbija bi bila na Adu ciganlju svedena, a mene je Milošević držao u zatvoru, Vuka Draškovića nije, ja sam dvaput prošle godine bio u zatvoru. Jesam li? Jesu li vam sve demonstracije policajci zabranjivali i to samo nama, svi su držali slobodno, nama su zabranjivali, jeste. Zato momci, politika je veština kao svaka druga, ja ne mogu biti dobar tesar, ne mogu biti dobar kovač, treba zanat za to, e treba i za politiku zanat, to treba da se dobro ispeče, a kad vojska počne da se bavi politikom ništa opasnije nema, a kad su ratni uslovi, niko nema pravo na politiku. Nijedna nam stranka ne treba, jedna stranka je naša otadžbina Srbija. I da se borimo za tu Srbiju na najpametniji način, tako da ona bude što veća i da obuhvati sve srpske teritorije. E, i zvat ćemo tu Srbiju skraćena Jugoslavija, dok imamo interesa da bude skraćena Jugoslavija.

Jedan od prisutnih: Skraćena Jugoslavija je prelazna forma do Krajine.

Vojislav Šešelj: Jeste, jeste. Imamo ineteresa da to bude, da prođemo bez rata s Muslimanima, bez rata s Makedon-

cima, da, imat ćemo Jugoslaviju sa dvajest federalnih jedinica ako treba, pa ćemo posle videti. Važno je sad da više nismo sa Hrvatima i Slovincima, i svaka srpska glava je dragocena, nikakvih razdora. Momci nema izbora u ratu, u ratu ko se zateko na funkciji nek je obavlja, ako ne pravi neke velike greške u onome što radi. Martić je sposoban vojnik, sposoban policajac. Jel tako? Junak, i treba da ostane na toj funkciji, da radi dalje dok se rat završi. Babić se pokazao kao sposoban diplomat, sposoban političar, treba da ostane na toj funkciji dok se rat završi, a posle rata izbori pa kom obojici kom opanci. Jel tako? Jer to elementarna logika nalaze. I nemojte momci nezadovoljstvo. Imate ovde u Benkovcu, imate ljudе koji vrede. Jel' tako? Uživaju vaše poverenje, izdržite, vi ste na frontu prema Zadru, vaš je zadatak da uzmete zajedno s armijom Zadar. Pustite sad šta se dešava u Kninu, evo u Kninu se podelili, jedan deo naroda za Babića, drugi za Martića. Ako to ne smirimo, ako sukob ne razrešimo, ako ih ne pomirimo, pa počet će pucati, znate kakvi su dalmatinici, vatreni, temperamentni, pucat će jedni na druge. Momci, vrlo su ozbiljne stvari. Naoružani su pristalice jednoga i pristalice drugoga, ako ih ne izmirimo eto vam reprize '41., eto vam opet sukoba između partizana i četnika. Hoćete li to? Ma nema i ne treba da bude, zato bori se, bori se vojniče, bori se četniče do pobede, ne bavi se politikom. Momci prijatno, malo sam i ja temperamentnije nastupio, ali šta će. Ja ne znam, ni četa u napadu, ni četa u odbrunu, ja sam učio samo odeljenje u napadu i odeljenje u odbrunu, ja ne mogu da dobijem bitku za Zadar, ali mogu da dižem moral, mogu da organizujem dobrovljce, mogu da se politički borim protiv izdajnika, mogu i srpski pokret obmane i demokrate i reformiste sve da satjeram u mišu rupu, jer sam to naučio, mogu da strah u kosti ustašama zadam. (...)

Vojislav Šešelj: Ne sme armija da se bavi politikom, armija u našoj državi mora

da bude čisto profesionalna služba. Vlade će se smenjivati, a oficiri će ostajati, i koga god narod izabere, general će pozdravljati: Razumem gospodine Predsedniče. Za takvu se mi državu borimo, a ovaj koji je došo iz bela sveta (Dragan Vasiljković, zvani Kapetan Dragan, op. a.), pa se bavi više politikom nego borbom, e ti ne znaš za kakav bi on cilj tebe u borbu poveo, pa onda dok se osvestiš, kuku meni, kao ovi komunisti, zar sam se borio protiv svoga naroda, a jesu, borili su se, nisu znali, bili su naivni, bili su neiskusni, mladići, dvajest, osamnaest godina, čestiti ljudi. Evo šta se desilo, ugledni ljudi, domaćini, išli su u četnike...kad su znali da misle svojom glorijom, a mladići od osamnest, dvadeset godina, često njihovi sinovi otišli u partizane, i jedni na druge, i glavna bitka između partizana i četnika. E, iz te škole izvucite iskustvo i ne dozvolite da vas neko podeli. Još jednu stvar, ako mi izgubimo ovaj rat, ostadosmo mi ipak u Beogradu, Beograd nam neće okupirati, a šta ćete vi? Ode Kapetan Dragan u svoju Australiju svojim avionom, a vi? Šta ćete vi? E zato se borite, a politiku odstranite iz svojih redova. (...)

Na kraju, u odgovoru na pitanje novinara, Šešelj je izjavio da je "srećan što se ovde na krajnjim međama odbrane srpskog vidi ponos, čast i dostojanstvo srpskog naroda i što će srpski Zadar opet biti u srpskim rukama" te da će pomoći Srbima u Krajini "kolko god bude trebalo i kolko možemo u sadejstvu sa armijom i naši dobrovoljci i srpski četnici i vaši teritorijalci i čitav srpski narod će trijumfovati jer Hrvati nisu u stanju da s nama izadu na kraj. Ono što oni znaju to su zločini, oni nisu nikad učili da pobeduju viteški na bojnom polju.", te da "nema mesta ustašama ni u srpskom Zadru, ni u srpskom Šibeniku, to su srpske teritorije, tu živi srpski narod, a ja se nadam da će iduće godine letovati na srpskom moru u srpskom Zadru" (HR-HMDCDR, Zbirka videozapisa, inv. br. 436). ■

DUHOVNOST

Christus vincit, Christus regnat!

Mk 14,1-15,47

fra Marko MEDO

Nekad se često pjevalo: *Christus vincit, Christus regnat!* Krist pobjeđuje, Krist vlada! Ali kakva je to Božja pobjeda? Naravno da je toliko različita od onoga kako je mi zamišljamo. Dokućimo Božji put pobjede!

Isus se nalazi među svjetinom! Kako se ponaša svjetina? Svjetina kao svjetina! Ona više, pjeva, moli, ali svjetina je uvek neodlučna. Danas kliče, sutra proklinje. Danas uzdiže, a sutra batina. Svjetina zastrašuje: lako mijenja svoj stav.

A mi? A naša vjera? A naš odgovor Kristu?

Nije dovoljna jedna molitva, nije dovoljna jedna misa, nije dovoljno jedno djelo milosrđa da bismo bili kršćani.

Isus je rekao: "Tko ustraje do svršetka, bit će spašen" (Mk 13,13). I još: "Nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire natrag, nije priklađan za kraljevstvo Božje".

Istinski kršćanin je onaj koji ide za Kristom: vjerno i ustrajno! Ali, koji je to Kristov put? Promotrimo Isusovo ponašanje. Isus odbija Sotonu kada mu ovaj predlaže put Moći: jer Bog tako ne pobjeđuje! Isus bježi kada ga ljudi, nakon čuda umnažanja kruha, žele proglašiti kraljem: bježi jer Bog tako ne pobjeđuje! Isus prigovara Petru kada ga ovaj pokušava odvratiti od puta u Jeruzalem; te odlučno odlazi prema Jeruzalemu, prema Križu: jer ovo je put Božji, put Njegove pobjede!

Gledamo Isusa kako ulazi u Jeruzalem: približio se Njegov čas, toliko iščekivani! Pokazuje se blag, dobar, miroljubiv, nazingled slab. Naučio nas je da je velika snaga svijeta dobrota: jak je samo dobar čovjek, koji je nadvladao nasilje u sebi; pobjednik je onaj tko daje svoj život za druge, a ne onaj koji ga drugima oduzima. Jesmo li prihvatali Njegovo učenje? Idemo li Njegovim putem?

U Muci ne sudjeluje samo Isus; ima tu i drugih likova koji se ističu u odnosu na Isusa. Tu je Pilat: neodlučan jer je prazan. Tko nema idealja, vrlo lako osuđuje...i Krista: jučer i danas!

Tu je Petar: neodlučan jer je slab. Slabost je opasna: pogodno područje za izdaju. I danas, više nego u drugim vremenima, slabost pada: u našem vremenu vjernost Bogu se plaća junaštvo.

Tu je Juda: odlučan na zlo, jer je oholost rak duše, oholost je korijen svakog nasilja. Oholost je toliko rašireno zlo; oholost je početak pakla.

Tu je Marija: odlučna u dobru sve do Križa, jer je Marija ponizna i blaga srca. U scenariju Kristove Muke, Marija otkriva svu svoju veličinu: "Blažena ti što povjerova!" (Lk 1,45). Tu su i glavari svećenički: ljudi koji su poznavali Svetu pismo, ali ne i njegov duh; ljudi koji su Bibliju upotrebljavali da bi je prilagodavali vlastitim gledištima, dok su se trebali obratiti i sagnuti se pred Riječju Božjom. U kojem liku se možemo prepoznati? Isusova muka se nastavlja: tko smo mi danas u Isusovoj muci? Možda se ponekad nalazimo u Pilatovu ponašanju, ponekad u Petrovu, ponekad u onom Judinu ili u onom glavara svećeničkih... Slijedimo Marijino ponašanje; budimo ponizni i s Njom slijedimo Gospodina na putu Križa: putu Božje i naše pobjede.



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE

raspisuje:

INTERNI NATJEĆAJ

za odabir kandidata za vojnodiplomske dužnosti

1. vojni izaslanik RH u Republici

Austriji, Slovačkoj Republici

i Švicarskoj Konfederaciji sa

sjedištem u Beču

- osobni čin: pukovnik, brigadir

- VSS

- posebna vojna znanja (ZŠ ili RŠ)

- njemački jezik ALCPT 85

- engleski jezik STANAG 2222 ili

ALCPT 80

- 10 godina radnog staža

- engleski jezik STANAG 2222 ili

ALCPT 85

- 10 godina radnog staža

Predviđeno vrijeme početka dužnosti:

1. kolovoza 2012.

6. vojni izaslanik RH u SAD i Kanadi

- osobni čin: brigadir, brigadni

general

- VSS

- posebna vojna znanja (ZŠ ili RŠ)

- engleski jezik STANAG 2222 ili

ALCPT 85

- 10 godina radnog staža

Predviđeno vrijeme početka dužnosti:

1. kolovoza 2012.

2. vojni izaslanik RH u Bosni

i Hercegovini sa sjedištem u

Sarajevu

- osobni čin: pukovnik, brigadir

- VSS

- posebna vojna znanja (ZŠ ili RŠ)

- engleski jezik STANAG 2222 ili

ALCPT 85

- 10 godina radnog staža

Predviđeno vrijeme početka dužnosti:

1. kolovoza 2012.

7. vojni izaslanik RH u Republici

Srbiji sa sjedištem u Beogradu

- osobni čin: pukovnik, brigadir

- VSS

- posebna vojna znanja (ZŠ ili RŠ)

- engleski jezik STANAG 2222

ALCPT 85

- 10 godina radnog staža

Predviđeno vrijeme početka dužnosti:

1. kolovoza 2012.

3. vojni izaslanik RH u NR Kini sa

sjedištem u Pekingu

- osobni čin: pukovnik, brigadir

- VSS

- posebna vojna znanja (ZŠ ili RŠ)

- engleski jezik STANAG 2222 ili

ALCPT 85

- 10 godina radnog staža

Osim propisanih uvjeta kandidati

moraju ispunjavati uvjete iz članka

19. i 20. Zakona o službi u Oružanim

snagama Republike Hrvatske.

Posebna stručna znanja i kriteriji

poželjni kod odabira kandidata:

- vojnodiplomska izobrazba,

- diplomatska akademija MVPEL-ja,

- međunarodni tečajevi iz područja

diplomacije,

- radno iskustvo na poslovima

međunarodne obrambene suradnje.

Predviđeno vrijeme početka dužnosti:

1. kolovoza 2012.

4. vojni izaslanik RH u Republici

Makedoniji sa sjedištem u Skopju

- osobni čin: pukovnik, brigadir

- VSS

- posebna vojna znanja (ZŠ ili RŠ)

- engleski jezik STANAG 2222 ili

ALCPT 85

- 10 godina radnog staža

Odarbani kandidati prije pokretanja

postupka moraju imati nacionalni

sigurnosni certifikat stupnja VRLO

TAJNO te sigurnosni certifikat NATO/

EU – SECRET.

Prijave s dokazima za ispunjavanje

navedenih uvjeta zainteresirani

kandidati mogu dostaviti na:

Ministarstvo obrane Republike

Hrvatske, Upravu za ljudske resurse,

Sarajevska cesta 7, 10000 Zagreb.

Rok za podnošenje prijava je

12. travnja 2012.

Priredio: Mladen PALIĆ

SAMSUNG PREDSTAVIO ULTRABOOK NP530 ULTRA

Nova Samsung ultrabook klasa prijenosnika nudi sjajan omjer čvrstoće, mase i performansi koji je postignut zahvaljujući aluminijskom kućištu s podnožjem od fiberglasa. Samsung NP530U3B-A01HR, ultrabook s 13,3" ekranom i rezolucijom od 1366x768 točaka, ima masu od samo 1,42 kg. Za vrhunsku mobilnost od 6,5 sati rada zaslužna je baterija koja će i nakon 1500 ciklusa punjenja zadržati više od 70 % kapaciteta. Hardverski je zasnovan na uobičajenoj kombinaciji komponenti: Intelovom

niskonaponskom procesoru Sandy Bridge (Core i5-2467M takta 1,6 GHz), integriranom grafičkom procesoru HD 3000 i četiri gigabajta radne memorije (proširivo do 8 GB). Nestandardan je tek diskovni podsustav, gdje je umjesto SSD-a odabrana kombinacija 500-gigabajtnog mehaničkog diska i 16 GB memorijskih čipova koji se koriste kao cache, za brzo podizanje Windowsa i najčešće rabljenih aplikacija. Samsung NP530U3B-A01HR ultrabook je dostupan u svim boljim IT trgovinama u Hrvatskoj,



po preporučenoj cijeni od 6999 kuna, uz najbolje jamstvo na tržištu od čak četiri godine ako ga kupite do 31. travnja 2012.

SAVITLJIVI ZASLON

LG Display izvještava o početku masovne proizvodnje savitljivih zaslona s elektroničkom tintom. Prema tvrtkinim izjavama, riječ je o prvom plastičnom elektroničkom papiru (EPD) za upotrebu u čitačima elektroničkih knjiga. U ovoj kompaniji kažu da će njihovi 6-inčni zasloni revolucionizirati tržište e-knjiga - podupirat će rezoluciju od 1024x768 piksela te će se moći saviti pod kutom od 40 stupnjeva. S obzirom na to da koriste savitljivu plastičnu, a ne staklenu podlogu, oni će biti lakši (14 grama) i tanji (0,7mm) u odnosu na tradicionalne e-ink zaslone sličnih karakteristika. LG Display tvrdi da finalne proizvode u Europi možemo očekivati već početkom sljedećeg mjeseca.



WP MARKETPLACE STIGAO U HRVATSKU!

Od sada se i Hrvatska nalazi među zemljama u kojima je dostupan Windows Phone Marketplace. Time Windows Phone postaje u potpunosti funkcionalna mobilna platforma i na našem tržištu, a kako je ovih dana kod nas stigla i serija najtraženijih uređaja s tim OS-om, Nokijine Lumije, očito je da ćemo sada vidjeti i intenzivniji probor ovog mobilnog sustava. Ako ste do sada već rabili WPM preko nekih drugih lokacija, od sada ga možete rekonfigurirati prema lokalnoj trgovini, no morat ćete napraviti tvornički reset uređaja koji rabite. U tom slučaju Microsoft preporuča da napravite backup u njihovu "Oblaku" koristeći Zune softver. Uz Hrvatsku, Marketplace je novootvoren i u još 12 zemalja, čime se ovaj Microsoftov pandan App Storeu proširio u 19 novih zemalja u 2012. Sada radi u 54 zemlje.



GOOGLEOV ALAT ACCOUNT ACTIVITY



Ovaj alat, koji se još uvijek nalazi u beta fazi, omogućuje korisnicima da prate što su radili sa svojim Google računom. Na mjesечноj bazi primit će mail u kojem će biti istaknute vaše aktivnosti Gmaila, broj pretraživanja, čak i najčešće upite koje ste poslali. Primjerice, ako korisnik vidi da se na njegov račun spajalo iz zemlje u kojoj nije bio ili putem uređaja koji nema, on će biti u mogućnosti promijeniti svoju lozinku ili se prijaviti na Google pomoću dva koraka postupka ovjere. Ova je usluga pokrenuta zbog zabrinutosti korisnika o svojoj privatnosti: poznato je da je Google od 1. ožujka

uveo nove kontroverzne promjene u svoja pravila privatnosti, gdje je 60 odvojenih pravila sveo na jedno sveobuhvatno. Postupak aktivacije je vrlo jednostavan, no za njega morate imati registrirani korisnički račun na Googleu. Prvo što trebate napraviti je oticiti na ovaj link <https://accounts.google.com>, potom unijeti svoje korisničko ime i lozinku. Nakon toga će vas Google pitati želite li da vam generira mjesečni izvještaj, a ako odgovorite potvrđno, na vašu elektroničku adresu će stići link koji će vas odvesti na korisničku stranicu koja sadržava sve vaše statističke podatke.

Mladen KORADE

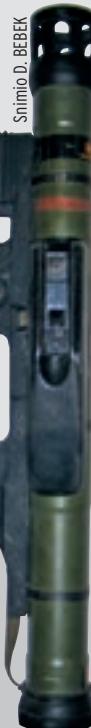
Ručni PO bacač Armbrust

Kada se piše o pješačkom oružju

Zbora narodne garde, koje je obilježilo početak Domovinskog rata, obvezan dio te priče jest ručni protuoklopni bacač Armbrust. Uz jurišnu pušku SAR 80 i puškostrojnicu Ultimax 100 i Armbrust je proizvod tvrtke Chartered Industries of Singapor (ST Kinetics). Izvorno Armbrust je njemački proizvod, konstruiran u tvrtci Messerschmitt-Bölkow-Blohm, poznatijoj po zrakoplovima nego po pješačkom oružju, a samo ime bacača na njemačkom znači samostrel. Nakon zaključenja proizvodnje u Njemačkoj prava na daljnju proizvodnju, alati i dokumentacija prodani su singapskoi tvrtci. Za razliku od ostalih prenosivih PO oružja za jednokratnu uporabu, Armbrust ne ispaljuje raketu, već radi na principu netrzajnih oružnih sustava. To znači da pritiskom

na otponac dolazi do pripale barutnog punjenja smještenog u sredini lansirne cijevi, a nastali barutni plinovi potiskuju dva klipa, jednog unaprijed, drugog unatrag. Prednji klip potiskuje kumulativni projektil kalibra 67 mm, a stražnji klip potiskuje plastične listice iste mase kao i projektil, čime se dobio efekt netrzajnosti. Projektil je izbačen polaznom brzinom od 210 m/s na krajnju udaljenost od 1500 metara, dok je njegov djelotvorni domet u PO djelovanju 300 metara, gdje mu je probajnost homogenog čeličnog oklopa 300 milimetara. Glavni trik u funkciranju Armbrusta je u tome što klipovi koji potiskuju projektil i protuuteg ostaju zabrtljiveni u cijevi i ne dopuštaju barutnim plinovima izlazak, čime je izbjegnut bljesak, oblak dima i smanjena je količina buke jer bacač zadržavanjem

barutnih plinova u cijevi funkcionira kao prigušivač pucnja. Uz to protuuteg je izveden u formi plastičnih listića jer zbog svoje pojedinačne male mase i velike površine bivaju brzo zaustavljeni u letu zbog otpora zraka. Male protežnosti i princip rada od Armbrusta čine PO oružje idealno za borbu u naseljenom mjestu jer omogućavaju ispaljivanje projektila iz zatvorenog prostora bez straha od ozlijedivanja strijelca.



Snimio D. BEBEK

TT podaci

Kalibr: 67 mm
Masa bacača: 6,3 kg
Duljina: l=850 mm
Krajnji domet: 1500 m
Djelotvoran domet: 300 m
Probajnost: 300 mm homogenog čeličnog oklopa

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
 SAMOSTALNA SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I IZDAVAŠTVO
 ODJEL HRVATSKIH VOJNIH GLASILA I IZDAVAŠTVA

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@mohr.hr)
Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@mohr.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vasic@mohr.hr)

Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@mohr.hr),
 Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)

Lektorice: Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
 Damir Bebek, Predrag Belušić

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3786-348

Marketing i financije: Igor Vitanović, (igor.vitanovic@mohr.hr), tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo,
 p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojnik.hr>, e-mail: hrvojnik@mohr.hr

Naklada: 5000 primjeraka



U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2012.
 Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.



irobot.com

web info

Posjetite li hrvatsku inačicu stranice američke tvrtke iRobot, www.irobot.hr, zapljasnut će vas podaci o sve popularnijim robotima-sisivačima. Budući da se naš časopis ne bavi domaćinstvom, vjerojatno će vam draže biti posjetiti originalnu stranicu irobot.com. Vidjet ćete mnoštvo robota raznih konstrukcija i namjena, a vjerojatno ćete se najviše zadržati na robotima s vojnom namjenom. Svaka vrsta robota detaljno je opisana, a na stranici nije zanemarena niti multimedija. Stranicu apsolutno preporučujemo i na njoj biste se mogli i dulje zadržati. Međutim, jedino što sami možete kupiti jesu spomenuti usisavači.

D. VLAHOVIĆ



www.hrvatski-vojnik.hr